

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Redogörelse

för

Högre Allmänna Läroverket

i

Vänersborg

Läsåret 1917—1918

INNEHÅLL:

1. Årsredogörelse.
2. Tillägg:
 - a) Uppgifter för frivilliga självstudier.
 - b) Ordning vid årsexamen den 8 juni 1918.
 - c) Inträdesfordringar och bortval av ämnen i ringarna III och IV.

Redogörelse

för

Högre Allmänna Läroverket

i

Vänersborg

Läsåret 1917—1918

A. Undervisningen.

1. Höstterminen började med inträdes- och flyttningsprövningar torsdagen den 23 augusti och med allmänt upprop tisdagen den 28 augusti kl. 5 e. m., varpå den egentliga undervisningen tog sin början den 29 augusti kl. 8 f. m. och slutade den 18 december kl. 10,³⁵ f. m. Avslutningen ägde rum den 20 december.

Vårterminen började onsdagen den 9 januari och kommer att sluta den 8 juni. Upprop ägde rum den 9 januari kl. 5 e. m.; undervisningen tog sin början den 10 januari kl. 8 f. m. och är ämnad att fortgå till den 5 juni kl. 2,³⁵ e. m.

Under höstterminen användes 4 och under vårterminen 1 dag (uppropsdagen) till inträdes- och flyttningsprövningar, varjämte vid vårterminens slut 2 dagar komma att anslås till prövningar för inträde i klasserna 1 och 2.

2. Gemensam ledighet från undervisningen har lämnats för hela läroverket:

a) under höstterminen: hela dagarna den 26 och 27 oktober samt med anledning av reformationsminnet den 31 oktober.

b) under vårterminen: 3 timmar den 18 januari för idkande av vinteridrott, hela dagarna den 11 och 12 februari samt i samband med påsklovets hela dagen den 25 mars. På grund av bränslefrågan utbyttes enligt kollegiets beslut ledigheten vid pingst mot ledighet den 26 och 27 mars, varigenom hela ledigheten vid påsk således kom att omfatta tiden 23 mars—3 april.

Från undervisningen enligt läroverksstadgans § 19 mom. 2 beviljad ledighet och därunder å lärorummet utförda skriftliga arbeten.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Klasser och ringar	Höstterminen							Vårterminen						
	Antal skrivdagar för						Antal lov-dagar utan skrivning	Antal skrivdagar för						Antal lov-dagar utan skrivning
	mo-ders-målet	latin	tyska	eng-elska	mate-matik	fysik		mo-ders-målet	latin	tyska	eng-elska	mate-matik	fysik	
Klass 4	4	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—
” 5	4	—	3	—	—	—	—	5	—	4	—	—	—	—
Ring R. I	3	—	3	2	3	—	—	3	—	4	3	3	—	—
” L. I	3	—	3	—	5	—	—	3	—	4	—	6	—	—
” R. II	3	—	3	2	3	—	—	3	—	4	3	3	—	—
” L. II	3	2	3	—	3	—	—	3	3	4	—	3	—	—
” R. III	2	—	2	2	3	2	2	3	—	2	2	3	2	3
” L. III	2	4	2	—	3	—	2	3	4	2	—	3	—	3
” R. IV	2	—	2	2	3	2	2	2	—	2	1	2	2	2
” L. IV	2	4	2	—	3	—	2	2	3	2	—	2	—	2

3. Till gemensam morgonbön, som förrättats omväxlande av lektorn och av adjunkten i kristendom i närvaro av rektor, hava lärjungarna samlats kl. 7,45 f. m. med undantag av tiden 15 okt.—1 maj, då morgonbönen börjat kl. 7,50 f. m. Första söndagen i varje månad utom under tiden november—april har skolgudstjänst hållits i högtidssalen. Övriga sön- och helgdagar har en femtedel av läroverkets lärjungar i tur och ordning bevistat högmässogudstjänsten i stadens kyrka. Under läsåret har sålunda varje lärjunge bevistat 2 skolgudstjänster och 3 å 4 kyrkogudstjänster.

Undervisningen i de obligatoriska läroämnena samt i välskrivning, teckning och gymnastik har varit förlagd till kl. 8—10,35 f. m. och 12—3,30 e. m. Den frivilliga undervisningen i franska har meddelats i femte klassen h. t. måndagar 1,50—2,35 och torsdagar 12,55—1,40, v. t. måndagar och onsdagar 12—12,45 e. m. Den frivilliga undervisningen i instrumentalmusik har meddelats tisdagar kl. 5—7,30 e. m. och fredagar kl. 5,30—7,45 e. m. Frivilliga laborationer i fysik för II realringen hava ägt rum måndagar 6—8 e. m. och för III realringen h. t. fredagar, v. t. onsdagar 5—7 e. m. varannan vecka. I fjärde klassen har ena veckotimmen 1,50—2,35 e. m. utbytts mot laborationer med halva avdelningen 1,50—3,30 varannan vecka. I kemi ha frivilliga laborationer anordnats h. t. fredagar, v. t. onsdagar 5—7 e. m. varannan vecka med R. III samt med kl. 5 onsd. 2,45—3,30 e. m. varje vecka.

4. Den 9 okt. besöktes läroverket av H. H. Eforus, Biskopen m. m. D:r Hj. Danell.

5. Antal lärotimmar i veckan för läsåmnena under höstterminen 1917.

Avdelningar	Närvarande lärjungar den 15 sept.	Antal timmar					Summa	Anmärkningar
		Skilda		Gemensamma				
		med undervisning för hela avdelningen	med avdelningen uppdelad på underavdelningar	för lärjungar från avdelningar å samma linje	för lärjungar från avdelningar å olika linjer			
1	22	24	—	—	—	24	1) Labor. i fysik, 2 avdelningar, vardera 2 t. varannan vecka.	
2	34	26	—	—	—	26	2) Därav frivillig franska 2 t. och friv. labor. i kemi 1 t.	
3	30	27	—	—	—	27	3) 7 t. matematik, 1 t. fysik, 2 t. kemi, 1 t. engelska.	
4	27	28	1 ¹⁾	—	—	29	4) 6 t. latin, 5 t. matem.	
5	34	31 ²⁾	—	—	—	31	5) 1 t. eng., 6 t. matem., 2 t. fysik, 2 t. kemi och 1 t. friv. lab. i fysik med hela avd. 2 t. varannan vecka.	
R. I	10	11 ³⁾	—	—	17	28	6) 6 t. latin, 4 t. matem., 1 t. fysik.	
L. I	10	11 ⁴⁾	—	—	(17)	11	7) 2 t. eng., 6 t. matem., 4 t. fysik, 2 t. kemi och 1 t. friv. lab. i fysik, 1 t. friv. lab. i kemi, båda labor. med hela avd. 2 t. varannan vecka.	
R. II	10	12 ⁵⁾	—	—	18	30	8) 7 t. grekiska.	
L. II	7	11 ⁶⁾	—	—	(18)	11	9) 6 t. latin, 1 t. eng., 2 t. fysik.	
R. III	8	16 ⁷⁾	—	—	17	33	10) 1 t. eng., 4 t. matem.	
L. III A	5	7 ⁸⁾	—	9 ⁹⁾	(17)	16	11) 4 t. eng., 6 t. matem., 3 t. fysik, 2 t. kemi.	
L. III B	5	5 ¹⁰⁾	—	(9 ⁹⁾)	(17)	5	12) 6 t. latin, 2 t. eng., 2 t. fysik.	
R. IV	11	15 ¹¹⁾	—	—	16	31	13) 5 t. matem.	
L. IV A	1	7 ⁸⁾	—	10 ¹²⁾	(16)	17		
L. IV B	5	5 ¹³⁾	—	(10 ¹²⁾)	(16)	5		
Summa	219	236	1	19	68	324		

6. Läro- och läseböcker.

* Utmärker sådana böcker, som antingen tillhandahållas av läroverket eller utan att vara direkt påbudna av lärjungarna i allmänhet användas.

Kristendom.

	Klass o. ring		Klass o. ring
Svenska bibeln	1—IV	<i>Herner</i> , Israels historia	4
Svenska psalmboken	1—5	(<i>Lundin</i> , Bilder ur kyrkans historia	6)
<i>Bergqvist och Herner</i> , Bibliska berättelser, G. Testamentet	1, 2	<i>Gummerus—Rosenqvist—Johansson</i> , Lärobok i Kyrkohistoria	I—II
<i>H. Anderson</i> , Den kristna tros- o. sedeläran	1—3	<i>Lövgren-Levin</i> , Kyrkohistoria	III—IV
Katekesen, Östrands ed.	4, 5	<i>Ahlberg</i> , Religionshistorisk översikt	II—IV
* <i>E. Lönroth</i> , Bibliska Gestalter ...	1—3	<i>Erkki-Kailá</i> , Kristlig Religionslära	II—IV
		* <i>Levin</i> , Ur kyrkohistoriens källor	I—IV

Modersmålet.

	Klass o. ring		Klass o. ring
<i>Kabner och Victorin</i> , Rättskrivningslära	1—5	<i>Rydberg</i> , Vapensmeden	I
<i>Rebbe</i> , Svensk Språklära	2—5	„ Den siste athenaren	II
<i>Rebbe och Fischer</i> , Exempelsamling	2—5	* <i>Steffen</i> , Isländsk och fornsvensk litteratur	I
<i>Steffen</i> , Svensk Litteraturhistoria... ..	I—IV	<i>Laurin</i> , Dansk och norsk läsning	II—IV
<i>Runeberg</i> , Fänrik Ståls sägner.. ..	2, 3	* <i>Lundell och Noreen</i> , Svensk vit-terhet	I, II
„ Kung Fjalar	I	* <i>Steffen</i> , Översikt av svenska litte-raturen.....	II, III, IV
<i>Tegnér</i> , Fritiofs saga.....	5		
<i>Snoilsky</i> , Svenska bilder	4		
<i>Lindvall</i> , Läsebok	1—5		

Latin.

<i>Tessing</i> , Skolgrammatik.....	I—IV	Horatius och Catullus i urval av Risberg.....	III
<i>Pontén</i> , Latinsk läsebok	I	Horatius, ed. Österberg	IV
<i>Müller</i> , De viris illustribus	II	* <i>Lindroth</i> , Romerska antikviteter... ..	III, IV
Livius, ed. Bagge	IV	* <i>Cavallin</i> , Latinskt lexikon.	
Ovidius, ed. Risberg.....	II	„ Latinskt skollexikon.	
<i>Pontén</i> , Latinska författare i urval	II, III	<i>Salenius</i> , Latinsk-svensk ordbok.	

Grekiska.

<i>Löfstedt-Sillén</i> , Grammatik	III—IV	<i>Petersson</i> , Grekisk läsebok	III
<i>Mellén och Lundquist</i> , Grekisk läsebok	III—IV	Hom. Odys. ed. Knös	IV

Tyska.

<i>Calwagen-Nordgren</i> , Elementar och läsebok.....	1—3	<i>Polenz</i> , Erzählungen	III
<i>Hjorth</i> , Grammatik	1—5, I—IV	<i>Lessing</i> , Minna von Barnhelm, de tre första akterna	IV
<i>Hjorth</i> , Övningsbok till den Tyska grammatiken	4, 5	* <i>Liliencron</i> , Zehn ausgewählte Novellen.....	II, III
<i>Hjort och Heuman</i> , Tyska skrivövningar och brev	4, 5, I—IV	* <i>Hjorth</i> , Vermischte Lektüre	IV
<i>Rodhe</i> , talövningar	I	<i>Goodwin</i> , Skriftliga uppgifter för mogenhetsexamen	III, IV
<i>Rodhe-Kröger</i> , Läsebok	4—5	<i>Hoppe</i> , Tysk-svensk ordbok, skoluppl.	
<i>Riehl</i> , Burg Neideck	I, II	<i>Hoppe</i> , Svensk-tysk ordbok, skoluppl.	
<i>Heine</i> , die Harzreise	II		

Engelska.

<i>Hammarberg och Zetterström</i> , Grammatik	4, 5, I, II, R. III, R. IV	<i>Elfstrand</i> , Elementarbok	4, 5
		<i>Jespersen-Rodhe</i> , Engelsk läsebok för realskolan	5, I, II, III

	Klass o. ring
<i>Calwagen-Lindqvist</i> , Översättnings- övningar.....	4, 5, I, II, R. III, R. IV
<i>Behm</i> , Läsebok	III, IV
„ Anmärkn. och ordlista till ovanst.....	III, IV
<i>Werner</i> , Engelske Sange och Recita- tioner. Michaelsen, Köpenhamn L.	III, IV

	Klass o. ring
<i>Björkman</i> , William Shakespeare, Bonnier....	L. IV
<i>Baker</i> , The A-B-C Guide to Lon- don	IV
<i>Lindgren</i> , Engelsk-svensk ordb. Skoluppl.	
<i>Wenström-Harlock</i> , Svensk-engelsk ord- bok. Skoluppl.	

Franska.

<i>Bödtker och Höst</i> , Lärobok i Fran- ska, ed. Malmberg.....	5
<i>Ploetz</i> , Elementarbok, bearb. av C. Löfving. 7 uppl.	II, III
<i>Edström</i> , Kortfattad fransk språk- lära	III, IV
<i>Edström</i> , Lectures Françaises I med ordlista.....	III

<i>Edström</i> , Lectures Françaises II med ordlista.....	IV
<i>Wijkander</i> , Recueil de Poésies fran- çaises. 2 uppl.	IV
<i>Phare</i> , Plan et Guide de Paris. Pe- tite Edition. Pharus Verlag, Berlin	II, IV
<i>Schulthess</i> , Fransk-svensk ordbok.	
<i>Klint</i> , Fransk-svensk ordbok.	

Historia.

<i>Odhner-Westman</i> , Lärobok i fäder- neslandets historia för realskolan	1—2
<i>Grimberg</i> , Sveriges, Norges och Danmarks historia för realskolan	3—5
<i>Odhner-Hildebrand</i> , Fäderneslan- dets historia för gymnasiet	II—IV
<i>Pallin-Boëthius</i> , Allmän historia för realskolan	3—5
<i>Pallin-Boëthius</i> , Nyare tidens hist.	II—IV
<i>Montelius och Hildebrand</i> , Kultur- historisk översikt av forntidens och medeltidens svenska historia	I

<i>Boëthius</i> , Kulturhistorisk översikt av forntidens och medeltidens all- männa historia	I
<i>Hildebrand</i> , Stats- och samhälls- kunskap för gymnasiet	IV
<i>Rydfors</i> , Historisk läsebok	1, 2
<i>Estlander</i> , Allm. hist. i berättelser	3—5
* <i>Ekmark</i> , Läsebok till svenska hi- storien	3—5
* <i>Ekmark</i> , Läsebok till allm. hist.	II—IV

Geografi.

<i>Carlson</i> , Skolgeografi, förra kursen	1—5
<i>Carlson och Fagerlund</i> , Skolgeo- grafi, andra kursen ..	I, II

* <i>Fagerlund och Falk</i> , Geografisk läsebok	5
---	---

Filosofisk propedeutik.

<i>Larsson</i> , Psykologi	III—IV
----------------------------------	--------

<i>Borelius-Strömberg</i> , Logik	III—IV
---	--------

Matematik.

<i>Berg</i> , Räknelära för de allm. läro- verken och flickskolor, omarbe- tad av Hagström	1—5
--	-----

<i>Hedström och Rendahl</i> , Algebra... I—II	
<i>Möller</i> , Algebra.....	III—IV
<i>Asperén</i> , Geometri.....	4—IV

	Klass o. ring		Klass o. ring
<i>Hagström</i> , Proportionslärans tillämpning på plangeometrien ...	I—IV	<i>Josephson</i> , Funktionslära för gymnasiet.....	R. III, R. IV
<i>Tham</i> , Planimetri	I—IV	Logaritmtabeller av <i>Lindman</i>	II—IV
<i>Ericsson</i> , Trigonometri.....	R. II, III, IV	* <i>Hellgren</i> , Metoder för lösn. av geom. problem	R. IV
<i>Josephson</i> , Rymdgeometri.....	R. III—IV	*Problemsamlingar.	
<i>Collin</i> , Analytisk geometri... ..	R. III, R. IV		

Biologi.

<i>Bohlin</i> , Hälsolära	1	<i>Bohlin</i> , Lärobok i biologi för realskolan, II. Botanik	1—5
<i>Bohlin</i> , Zoologi	2—5	<i>Forsell-Skårman</i> , Lärobok i botanik.....	I, III, IV
<i>Almqvist-Andersson</i> , Lärobok i zoologi.....	II—IV	<i>Krok och Almqvist</i> , Svensk flora, I.	3—5

Fysik.

<i>Hellsten</i> , Experimentell fysik och astronomi.....	4—5	<i>Sohlberg</i> , Astronomi	I
<i>Moll</i> , Lärobok i fysik.....	R. I—R. IV	*Problemsamlingar i fysik ...	R. III—R. IV
<i>Moll</i> , Lärobok i fysik, förkortad upplaga... ..	L. I—L. IV		

Kemi och Geologi.

<i>Johansson och Magnusson</i> , Kemi och geologi för realskolan. Häfte I—III.....	5	<i>Abenius</i> , Oorganisk kemi ...	R. I—R. IV
--	---	-------------------------------------	------------

7. Med innevarande läsår har ingen ny lärobok införts. Huruvida någon ny lärobok kommer att införas med nästa läsår, är ännu ej bestämt.

8. Lärokurser.

Första klassen.

- KRISTENDOM, 3 t. Biblisk historia: gamla testamentet. Den kristna tros- och sedelära sid. 1—58. Bibelläsning i anslutning till bibliska historien. Läsning ur Elisabet Lönroth, Bibliska gestalter. Kort översikt av kyrkoåret jämte kort framställning av svenska kyrkans högmässogudstjänst. Valda psalmer. — *Steen*.
- MODERSMÅLET, 5 t. Läsning av Lindwalls läsebok för första klassen jämte reproduktionsövningar; sagoberättande; övningar att urskilja de viktigaste ordklasserna och satsdelarna; rättskrivningsövningar. — h. t. *Lindholm*, v. t. *Carlsson*.
- TYSKA, 6 t. Första avdelningen i elementarboken jämte motsvarande delar av formläran; tillämpningsövningar i anslutning till läroboken. — h. t. *Lindholm*, v. t. *Steen*.
- HISTORIA, 2 t. Berättelser ur Nordens guda- och hjältesaga samt äldre historia med stöd av den antagna läseboken; fäderneslandets historia under forntiden och medeltiden intill år 1319. — *Armini*.

- GEOGRAFI, 2 t. Världsdelar och världshav efter globen jämte korta upplysningar om jordens form och rörelse; övningar att förstå och använda kartan; Sveriges geografi utförligare, Norges geografi och översikt av den Skandinaviska halvöns; Finlands och Rysslands fysiska geografi. — *Carlsson*.
- MATEMATIK, 4 t. Aritmetik: De fyra räknesätten med hela tal; någon övning i räkning med decimalbråk. Huvudräkning. — h. t. *Rosén*. v. t. *Sjögren*.
- BIOLOGI, 2 t. Människokroppen; undersökning av levande växter; exkursioner 2 tim. — h. t. *Sjögren*, v. t. *Eliasson*.

Andra klassen.

- KRISTENDOM, 3 t. Biblisk historia: nya testamentet, berättelserna 1—57. Den kristna tros- och sedeläran: sid. 61—120. Läsning ur E. Lönroth, Bibliska gestalter. Bibelläsning: Evangelierna. En översikt av kyrkoåret samt en kort framställning av svenska kyrkans gudstjänstordning. Valda psalmer. — *Wetterlundh*.
- MODERSMÅLET, 5 t. Läsning av Lindwalls läsebok II samt första delen av Fänrik Ståls sägner. Reproduktionsövningar, muntliga och skriftliga: sagoberättande samt framsägning av inlärd stycken; form- och satslära i förening med satsanalys; rättstavningsövningar. — *Nilsson*.
- TYSKA, 6 t. Andra avdelningen av elementar- och läseboken jämte motsvarande delar av formläran; talövningar i anslutning till den lästa texten. — *Nilsson*.
- HISTORIA, 3 t. Fäderneslandets historia 1319—1611 jämte huvuddragen av Norges och Danmarks historia under samma tid. Berättelser ur Greklands och Roms saga och historia. — h. t. *Carlsson*, v. t. *Emmelin*.
- GEOGRAFI, 2 t. Mellaneuropa. — *Carlsson*.
- MATEMATIK, 5 t. Aritmetik: läran om decimalbråk avslutad och repeterad. Av allmänna bråk addition, subtraktion och multiplikation. Metersystemet. Huvudräkning. — h. t. *Rosén*, v. t. *Sjögren*.
- BIOLOGI, 2 t. Zoologi: däggdjuren. Botanik, växtundersökning, exkursioner 2 timmar. — *Sjögren*.

Tredje klassen.

- KRISTENDOM, 3 t. Biblisk historia: nya testamentet: repetition av de viktigare av berättelserna 1—40 samt berättelserna 41—68. Bibelläsning: Apostlagärningarna noggrannt genomgångna. Tros- och sedelära: läroboken sid. 123—155. Kort översikt av kyrkoåret samt svenska kyrkans högmässogudstjänst. Valda psalmer. — *Wetterlundh*.
- MODERSMÅLET, 6 t. Läsning av Lindwalls läsebok III och Fänrik Ståls sägner II; reproduktionsövningar; smärre uppsatser, utarbetade på lärorummet; framsägning av inlärd dikter; form-, sats- och interpunktionslära i förening med satsanalys; rättstavnings- och interpunktionsövningar. — *Rosén*.
- TYSKA, 6 t. Tredje avdelningen av elementar- och läseboken; det viktigaste av formläran genomgången; behövliga delar av syntaxen i anslutning till den lästa texten; talövningar samt muntliga och skriftliga tillämpningsövningar. — *Rosén*.

- HISTORIA, 3 t. Fäderneslandets historia: 1611—1718; allmän historia: forntiden efter läroboken samt Estlanders läsebok. — *Wetterlundh.*
- GEOGRAFI, 2 t. Sydeuropa samt brittiska öarna efter läro- och läseboken; översikt av Europa. — h. t. *Sjögren*, v. t. *Fahlström.*
- MATEMATIK, 5 t. Aritmetik: läran om bråk avslutad och repeterad. Enkel reguladetri och lättare procent- och ränteproblem. Huvudräkning. Geometri: förberedande mätningar och konstruktioner; de enklaste geometriska figurerna. — *Sjögren.*
- BIOLOGI, 2 t. Zoologi: fåglar och kallblodiga ryggradsdjur. Botanik: de högre växternas yttre organ, undersökning av levande växter jämte växtbestämning efter flora, exkursioner 5 timmar, växtinsamling. — *Sjögren.*

Fjärde klassen.

- KRISTENDOM, 2 t. Israels historia, meddelad i sammanhang med en översikt av gamla testamentets skrifter och under läsning av valda delar av desamma. Översiktlig framställning av den kristna tros- och sedelärens grundtankar i anslutning till första huvudstycket samt första trosartikeln i Luthers lilla katekes. Valda psalmverser. En kort framställning av svenska kyrkans gudstjänstordning samt en översikt av kyrkoåret. Korta underrättelser ur den allmänna religionshistorien i sammanhang med Israels historia. — *Wetterlundh.*
- MODERSMÅLET, 4 t. Läsning och förklaring av stycken i läseboken samt av Snoilskys Svenska Bilder. Framsägning av vissa inlärdade delar därav. Form- och satsläran i förening med satsanalys. Övningar i rättstavning och interpunktion. Tolv uppsatser, därav 6 på lärorummet. — *Wetterlundh.*
- Ämnen för uppsatserna:
1. Gårdshunden Bianco (övers. fr. ty.). 2. Bondens dagspenning (repr.), 3. a) Den lögnaktige herdegossen (övers. fr. ty.), b) En egendomlig duell (övers. fr. ty.). 4. Kon. 5. Torget i Vänersborg. 6. Hösten. 7. a) Vintern, b) Ett besök i en stad, c) Innehållet i en dikt. 9. Öknen Sahara. 10. Köpmannen och kameldrivaren (övers. fr. ty.). 11. Nilen. 12. —
- TYSKA, 4 t. Rodhe-Kröger: Tysk läsebok c:a 50 sid. Rep. av formläran, det viktigaste av syntaxen. Var tredje vecka en skriftlig översättning till tyska, varav 2 under v. t. å lärorummet. Talövningar och andra tillämpningsövningar. — *Wetterlundh.*
- ENGELSKA, 5 t. St. 1—35 och 41—43 i elementarboken. Det viktigaste av formläran. Talövningar och andra tillämpningsövningar. — *Mannfelt.*
- HISTORIA, 3 t. Fäderneslandets historia 1718—1809 jämte en kortfattad översikt av Danmark—Norges historia för samma tid; motsvarande delar i läseboken. Allmänna historien: medeltiden och nyare tidens första tidevarv samt berättelser från samma tid i Estlanders läsebok. — *Brieskorn.*
- GEOGRAFI, 2 t. Asiens och Afrikas geografi. — *Carlsson.*
- MATEMATIK, 5 t. Aritmetik och algebra: sifferbråk, sifferekvationer av första graden med en obekant jämte problem, lösta dels med tillhjälp av aritmetiska metoden, dels med ekvationsmetoden. Geometri: läran om räta linjer, vinklar, trianglar och parallelogrammer: läran om cirkeln påbörjad; övningsuppsatser. — *Carlsson.*

BIOLOGI, 1 t. Zoologi: de ryggradslösa djuren. Botanik: växtundersökning och växtbestämning, insamling av 50 växter. Exkursioner 3 timmar. — *Eliasson*.

FYSIK, 2 t. De viktigaste egenskaperna hos kroppar i olika aggregationsformer, de enklaste maskinerna och det allmännaste av värmeläran. 1 undervisningstimme har varit utbytt mot 2 laborationstimmar varannan vecka med halva klassen, och ha därvid följande försök utförts:

1. a) Bestämning av π ur förhållandet mellan cylinderns basyta och kvadraten på basytans radie; b) samt ur förhållandet mellan basytans omkrets och diameter. 2. Bestämning av en cylinders volym: a) ur produkten av basyta och höjd; b) genom vägning av det undanträngda vattnet. 3. Bestämning av: a) en stens specifika vikt; b) en korks specifika vikt. 4. Archimedes princip för en simmande kropp. "Provrörsfartyg" i a) vatten; b) sprit; c) glycerin; d) fotogen. 5. Bestämning av en stens vikt förlust i a) vatten; b) sprit; c) glycerin samt den undanträngda vätskans vikt. 6. Lagen för kommunicerande kärl. 7. Bestämning av vikten av 1 liter luft. 8. Mätning av lungornas övertryck. 9. Boyles lag. 10. Hävstångslagen för a) tvåarmad; b) enarmad hävstång. 11. Tyngdpunktsbestämningar. 12. Förfärdigandet av a) sprittermometer; b) kvicksilvertermometer. 13. Bestämning av a) mässings, b) luftens utvidningskoefficient. 14. Isens smältvärme. 15. Vattens ångbildningsvärme. 16. Undersökning om kokpunktens beroende av trycket. 17. Smält- och stelningpunkt för a) vax, b) paraffin. — *Fahlström*.

Femte klassen.

KRISTENDOM, 2 t. Framställning av Jesu liv och verksamhet, meddelad i sammanhang med en översikt av nya testamentets skrifter och under läsning av valda delar av desamma. Översiktlig framställning av den kristna tros- och sedelärens grundtankar i anslutning till andra och tredje trosartikel. Valda psalmer. — *Steen*.

MODERSMÅLET, 3 t. Läsning av Tegnér's Fritiofs saga och stycken ur läseboken; referat samt framsägning av stycken i bunden form. Översikt av form- och satsläran. Rättstavnings- och interpunktionsprov. Elva uppsatser, därav nio på läroverket. — h. t. *Nilsson*. v. t. *Carlsson*.

Ämnen för uppsatserna:

1 (i skolan). a) Ett förgärligt misstag. b) Vad nöje kan man hava av en båt om sommaren? c) Vår sista botaniska exkursion. 2 (i skolan). a) Vad skolpojkar samla. b) Berätta vad du vet om lejonet. c) Hur jag lärde mig simma. 3 (hemma). Skeppet Ellida (efter Fritiofs saga). 4 (i skolan). a) En sydamerikansk urskog. b) De sydamerikanska indianernas olika sätt att jaga och fiska. c) Beskriv ett oväder. 5 (i skolan). a) Beskriv en gård eller by på landet. b) Vad jag helst skulle vilja ha till julklapp. c) Fritiof hos Angantyr. 6 (i skolan). a) Napoleons tåg till Ryssland 1812. b) Fritiof kommer till Kung Ring. c) En skidfärd i Vänersborgstrakten. 7 (i skolan). a) Jesus inför sina domare. b) Huru jag tillbragte senaste fastlagslovet. c) En emigrant berättar i brev till hemmet om sin Amerikaresa. d) Arbetet i en koloniträdgård under våren, sommaren och hösten. 8 (i hemmet). Nordamerikanska inbördeskriget. 9. — 10. — 11. —

TYSKA, 4 t. Rodhe-Kröger, Tysk läsebok slutläst. Formläran repeterad. Det viktigaste av syntaxen. 11 skriftliga översättningar till tyska eller reproduktioner, varav 7 utarbetade på läroverket. Talövningar och andra tillämpningsövningar. — *Nilsson*.

ENGELSKA, 5 t. Elementarboken slutläst; styckena 1—74 i Jespersen och Rodhes läsebok. Formläran avslutad och repeterad. Av syntaxen artiklarna och verbet. Talövningar och andra tillämpningsövningar. — h. t. *Lindholm*, v. t. *Rosén*.

- FRANSKA (valfritt) 2 t. Omkring 40 sidor i Bödtker-Hösts lärobok med grammatik, uttalsövningar och tillämpningsövningar. — h. t. *Emmelin*, v. t. *Nilsson*.
- HISTORIA, 3 t. Sveriges historia i sammanhang med Danmarks och Norges från 1809 till närvarande tid. Kort repetition av forntidens och medeltidens historia. Allmän historia från 1648 till närvarande tid. — *Carlsson*.
- GEOGRAFI, 2 t. Australiens och Amerikas geografi. — *Carlsson*.
- MATEMATIK, 4 t. Aritmetik och algebra: Ekvationer av första graden med en obekant jämte problem, särskilt ränteuppgifter, bolags-, arbets-, tal-, rörelse- och blandningsproblem. Multiplikation och upplösning i faktorer av enkla polynom, i sammanhang härmed begreppet dignitet samt räkning med algebraiska bråk av enkelt slag. Geometri: cirkeln avslutad; den föregående kursen repeterad, övningsuppgifter. — *Rosén*.
- BIOLOGI, 2 t. Zoologi: repetition av djurriket. Botanik: fanerogamernas och kryptogamernas systematik, växtinsamling, exkursioner 10 timmar. — *Eliasson*.
- FYSIK, 1 t. Läran om magnetismen och elektriciteten. — *Fahlström*.
- KEMI, 2 t. De viktigaste företeelserna inom den oorganiska kemien, det allmännaste av geologien. En timme i veckan frivilliga laborationsövningar dessutom. — *Eliasson*.
- Försök enligt läroboken.

Första ringen.

Realgymnasiet.

- KRISTENDOM, 2 t. Bibelläsning: valda delar av Apostlagärningarna samt Paulus' brev till filipperna. Kyrkohistoria: gamla tiden och medeltiden. — *Steen*.
- MODERSMÅLET, 3 t. Litteraturhistoria: Steffen, till Reformationen, litteraturläsning: Vapensmeden; stycken av Rydberg, Strindberg, Heidenstam, Lagerlöf, Fröding m. fl.; isländska sagor och eddasånger samt valda stycken ur medeltidens svenska litteratur i anslutning till litteraturhistorien. Deklamation, föredrag och dispositionsövningar. Elva uppsatser, därav sex på läroverket. — *Steen*.
- Ämnen för uppsatserna:
- 1 (i skolan). a) Aposteln Paulus; b) Hinduernas religiösa åskådningar; c) Sensommarens nöjen och behag. — 2 (i hemmet). a) Vilket är bäst: att bo i staden eller på landet? b) Är Vänersborg vackert eller fult? — 3 (i skolan). a) Spartas och Athens statsskick; b) Om jordbävningar och vulkaner; c) Mitterminslovet; d) Min älsklingsförfattare. — 4 (i hemmet). a) Kristendomens seger i det romerska riket; b) En tysk u-båtskapten berättar om sin senaste färd. — 5 (i skolan). a) Klosterlivets uppkomst och betydelse; b) Den grekiska frihetens undergång; c) Olika slag av berg; d) Familjen Solanacæ; e) Skildra en minnesfest, som du varit med om att fira; — 6 (i skolan). a) Kyrkofadern Augustinus; b) Vikingatiden; c) Redogör för innehållet i någon bok du läst; d) Vår skytteförening; e) En nordisk vinterdag. — 7 (i hemmet). a) Fredslängtan; b) Orsakerna till germanernas seger över det romerska riket; c) Våra plikter mot djuren. — 8 (i skolan) a) Muhammedanismen; b) Karaktäristik av feodalstaten; c) Värdet av Englands besittningar; d) En blick på stjärnhimmelen. e) Finland just nu; f) Det första fredsslutet. — 9 (i hemmet). a) Striden mellan kejsare och påve under medeltiden; b) Våra viktigaste halvväxter; c) Skogen och dess betydelse. — 10 (på läroverket) och 11 återstå.

- TYSKA, 2 t. Burg Neideck, c:a 40 sidor, Formlära repeterad i samband med texten och syntaxen dessutom efter Hjorts övningsbok. Talövningar och reproduktionsövningar. Elva skriftliga översättningar eller reproduktioner, därav sju utarbetade på läroverket. — *Nilsson*.
- ENGELSKA, 3 t., därav 2 t. tillsammans med L. I. Jespersen-Rodhe, sid. 38—75. Läsning ex tempore och talövningar i anslutning härtill. Hammarberg-Zetterström med tillämpningsövningar i Calwagen-Lindqvist: verbets syntax. R. I dessutom 1 t. Verbets syntax utförligare ävensom repetition av formläran till verbet. Genomgång av under läsåret skrivna 6 hemstilar och 5 skolstilar. — h. t. *Lindholm*, v. t. *Rosén*.
- HISTORIA, 3 t. Kulturhistorisk översikt av forntidens och medeltidens allmänna och svenska historia. — *Brieskorn*.
- GEOGRAFI, 2 t. Sammanfattande översikt av den allmänna geografin, Storbritanniens och Irlands, Tyska rikets, Frankrikes samt Italiens geografi med särskilt framhållande av befolknings- och samhällsförhållanden, näringsliv, samfärdsmedel och kolonialväsen. — *Brieskorn*.
- MATEMATIK, 7 t. Algebra: De fyra räknesätten i hela tal och bråk, digniteter och kvadratrötter; ekvationer av första graden med en och flera obekanta; ekvationer av andra graden med en obekant; rotekvationer; problem; användning av rätvinkliga koordinater för studium av förstegradsfunktioner och funktionen $y = x^2$. Geometri: repetition av den föregående kursen; proportionslära; transversaler och trianglars likformighet; övningssatser. — 11 uppsatser, varav 6 på läroverket. — *Persson*.
- BIOLOGI, 1 t. De fanerogama växternas systematik; insamling av 50 växter; till exkursion har använts 2 tim. — *Eliasson*.
- FYSIK, 3 t. Vätskors, gasers och fasta kroppars mekanik; kurs i elementär astronomi. Räkneuppgifter. — *Persson*.
- KEMI, 2 t. Inledande kurs; haloiderna; syre, svavel, kväve. — *Eliasson*.

Latingymnasiet.

- KRISTENDOM, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Steen*.
- MODERSMÅLET, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Steen*.
- LATIN, 6 t. Ponténs läsebok. Formläran och kasusläran. — *Ewerth*.
- TYSKA, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Nilsson*.
- ENGELSKA, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet utom den särskilda timmen där. — h. t. *Lindholm*. v. t. *Rosén*.
- HISTORIA, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Brieskorn*.
- GEOGRAFI, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Brieskorn*.
- MATEMATIK, 5 t. Algebra: hela tal och bråk; kvadratrotutdragning och räkning med kvadratrötter; ekvationer och ekvationssystem av första graden jämte problem. Användning av rätvinkliga koordinater för studium av 1:sta-gradsfunktioner och funktionen $y = x^2$. Proportionslära. Transversaler och trianglars likformighet; repetition av den föregående geometrikursen. 11 uppsatser, samtliga på läroverket. — *Sjögren*.

BIOLOGI, 1 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Eliasson*.
 FYSIK, 2 t. Gemensamt med R. I. — *Persson*.

Andra ringen.

Realgymnasiet.

KRISTENDOM, 2 t. Bibelläsning: valda delar av gamla testamentets profetiska böcker och Paulus' brev till Galaterna; i sammanhang med bibelläsningen en återblick på Israels religiösa utveckling, särskilt profetismen. Kyrkohistoria: Nya tiden till § 57. Religionslära: Skapelsen — frälsningen. Allmän religionshistoria. — *Steer*.

MODERSMÅLET, 2 t. Läsning av Den siste athenaren av Viktor Rydberg m. fl. stycken ur svenska litteraturen från senare tid. Läsning av valda stycken ur svenska litteraturen från nyare tidens början till Bellman; motsvarande partier i litteraturhistorien; övningar i muntlig framställning; elva uppsatser, därav 6 på läroverket. — *Emmelin*.

Ämnen för uppsatserna:

1 (på läroverket). a) Varför anses en ny tid börja omkring år 1500? b) Boktryckerikonstens uppfinning och dess betydelse. c) Den trevligaste bok, jag läst. d) Flodernas betydelse. — 2. Olaus Petri som författare. — 3 (på läroverket). a) Jämförelse mellan den luterska och den schweiziska reformationen. b) Den habsburgska familjemakten och dess betydelse. c) Karl V och reformationen. d) Varför upphör icke världskriget? e) Världskriget och de neutrala makterna. — 4. "Man måste tjuta med ulvarna". — 5 (på läroverket). a) Jämförelse mellan Luther och Kalvin såsom reformatorer. b) Jesuiterorden. c) Richelieus politik. d) Åkerbruket i Kina. e) Muskelnas byggnad och funktion. f) Bör vårterminen framflyttas? g) "Stark ström med egna vågor går genom havet." — 6 (å läroverket). a) Jämviktspolitik under nyare tidens första tidevarv. b) Nyare tiders sjökrig. c) I vilken mån kan den självägande bondens ställning anses gynnsammare än andra samhällsklassers? d) "Många bäckar små göra en stor å." — 7. Gustav Vasas betydelse för Sverige. — 8 (på läroverket). a) Om persernas religion. b) Lars Wivallius, skalden och äventyraren. c) Johan III och katolicismen. d) Orsakerna till de uppror, som förekommo under Gustav Vasas regering. e) Förenade staterna som exportland. f) Ångbildning och kondensation. g) Huru bestämmes luftens fuktighet? h) Blodets beståndsdelar och uppgift. i) Varför studera vi främmande språk? — 9. Orsakerna till Sveriges deltagande i trettioåriga kriget. — 10 (på läroverket) och 11 återstå.

TYSKA 2 t. C:a 50 sidor i Burg-Neideck samt 20 sid. i Heines Harzreise, delvis extempore. Extemporering av ungefär 30 sid. i Krambambuli und andere Geschichten. Repetition av grammatik genom översättning till tyska av valda stycken i Hjort och Heuman, tyska skrivövningar och brev, dels läxvis, dels extempore. Talövningar. Elva skriftliga arbeten, varav ett reproduktion — 7 på läroverket. — *Emmelin*.

ENGELSKA, 3 t., därav 2 tillsammans med L. II. Jespersen-Rodhe, styckena 147—158, 191—226, 292—319. Läsning extempore vid preparation av ny läxa. Talövningar: anekdoter. Hammarberg-Zetterström med tillämpningsövningar i Calwage-Lindqvist: av syntaxen ordföljden, artiklarna och adjektivet. R. II dessutom 1 t. Av syntaxen substantivet med tillämpningsövningar. Reproduktionsövningar. Övning i Lindgren och Wenström-Harlock. Genomgång av under

läsåret skrivna 6 hemstilar och 5 skolstilar, av vilka 1 varit reproduktion. — *Palmgren.*

FRANSKA, 4 t. Av Ploetz-Löfvings elementarbok lektionerna 1—71, även de svenska styckena. Översättning av några sånger, vilka även uppspelats på grafon och sjungits. Talövningar i form av memorering av de franska styckena 41, 42 och 43 i Ploetz-Löfvings. Topografiska realia i anslutning till kartan över Paris. — *Palmgren.*

HISTORIA, 3 t. Allmän historia 1500—1715 och fäderneslandets historia 1520—1718, båda i utförligare framställning. — *Emmelin.*

GEOGRAFI, 1 t. Förenta staterna, Kina, Japan, Italien, Österrike-Ungern och Sverige såsom i föregående klass. — *Carlsson.*

MATEMATIK, 6 t. Algebra: ekvationer och ekvationssystem av högre grad; rötter; potenser; logaritmer; exponentialekvationer. Användning av rätvinkliga koordinater. Likformighetsläran avslutad; sammanfattande kurs i planimetri. Enkla trigonometriska beräkningar rörande plana figurer. Elva skriftliga uppsatser, därav 6 utarbetade på läroverket. — *Persson.*

BIOLOGI, 2 t. Människokroppens organ, vävnader och fysiologi; hälsolära. — *Sjögren.*

FYSIK, 2 t. Värmelära jämte grunddragen av meteorologien; magnetismen och elektrostatisken. Frivilliga laborationsövningar en dubbeltimme varannan vecka. — *Persson.*

Vid laborationsövningarna hava utförts följande försök och bestämningar:

1. Bestämning av en termometers fixpunkter.
2. Justering av en termometer.
3. Undersökning av en vågs känslighet.
4. Bestämning av eterångas maximitension.
5. Bestämning av kvicksilvers specifika vikt.
6. Bestämning av koksaltlösningars fryspunkt.
7. Bestämning av några vätskors utvidningskoefficienter med tillhjälp av en dilatometer.
8. Bestämning av lufts utvidningskoefficient med tillhjälp av en dilatometer.
9. Bestämning av mässings sp. värme.
10. Bestämning av isens smältvärme.
11. Bestämning av mekaniska värmeekivalenten.

KEMI, 2 t. Återstående metalloider, alkalimetallerna samt 2- och 3-värdiga jordmetaller; organisk kemi. — *Eliasson.*

Latingymnasiet.

KRISTENDOM, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Steen.*

MODERSMÅLET, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Emmelin.*

LATIN, 6 t. Müller, de viris illustribus: Miltiades, Themistocles, Aristides, Pansanias, Cimon, Lysander, Alcibiades, Pelopidas, Camillus, Hannibal. Ovidius' Metam.: Pyramus et Thisbe, Daedalus et Icarus, Midas et Bacchus, Philemon et Baucis, Narcissus, Quattuor ætates. Repetition av form- och kasuslära: valda delar av syntaxen för övrigt. Nio skriftliga översättningar, därav fem på läroverket. *Armini.*

TYSKA, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Emmelin.*

ENGELSKA, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Palmgren.*

FRANSKA, 4 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Palmgren.*

HISTORIA, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Emmelin.*

GEOGRAFI, 1 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Carlsson.*

MATEMATIK, 4 t. Läran om kvadratrötter avslutad; ekvationer av andra graden med en och flera obekanta, ävensom av högre grad jämte tillämpningar, särskilt på

planimetriska uppgifter, plangeometrien avslutad; någon användning av rätvinkliga koordinater. Elva skriftliga uppsatser, av vilka sex utarbetats på läroverket. — *Fahlström*.

BIOLOGI, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Sjögren*.

FYSIK, 1 t. Värmeläran jämte grunddragen av meteorologien. — *Martin*.

Tredje ringen.

Realgymnasiet.

KRISTENDOM, 2 t. Bibelläsning i sammanhang med översikt över evangelierna och Jesu liv. Kyrkohistoria: nya tiden avslutad. Religionsläran avslutad. — *Steen*.

MODERSMÅLET, 3 t. Läsning av valda stycken ur svensk litteratur från 1763 till tiden omkring 1820 i sammanhang med motsvarande delar av litteraturhistorien; läsning av Goethes Faust samt av dansk och norsk litteratur. Föredrag, diskussions- och deklamationsövningar. Nio uppsatser, därav fem på läroverket. — *Brieskorn*.

Ämnen för uppsatserna:

1 (på skolan). a) En kristens plikter mot överheten. b) Något om teater och drama under Gustaf III. c) Europa 1718. d) Hava vi fullt tillvaratagit våra naturtillgångar? e) Fredsutsikterna. 2 (i hemmet). a) Ortodoxi och pietism. b) De förnämsta veckningsbergen och deras öden. c) Analys av Kellgrens förnämsta dikter. 3 (i hemmet). a) Polska frågan under 1700-talet. b) De förnämsta kompositörerna. c) Betydelsen av en ordnad lufttrafik i Sverige. 4 (på skolan). a) Arbetarfrågan och kristendomen. b) Vem hade rätt, Kellgren eller Thorild? c) Sverige och Turkiet i början av 1700-talet. d) Vindar och nederbörd i heta zonen. e) Rotens byggnad och betydelse. f) Dynamomaskiner. g) Framställning av lysgas. h) Striden för freden. — 5 (på skolan). a) Religionens betydelse för ett folk. b) Jämförelse mellan den gustavianska och den sengustavianska diktningen. c) Frihetstidens författning. d) Nyttan av matematikstudiet. e) Kan man förvärva sig en ädel karaktär? — 6 (i hemmet). a) Orsakerna till det franska kungadömet fall 1792. b) Krigsfångars behandling i våra dagar. c) Är det önskvärt, att intresset för idrotten stärkes? — 7 (på skolan). a) De tre första evangelierna. b) Stagnelii förnämsta dikter. c) Napoleon I:s betydelse i historien. d) Om öknar. e) Olika sätt att bestämma ljusets hastighet. f) Bladens betydelse för växten. g) Vilka hinder ställer naturen för samfärdseln? h) Skildra dina intryck av ett besök på någon historisk märklig plats! — 8. — 9. —

TYSKA, 2 t. Polen: Erzählungen, avslutad; kursivläsning. Grammatiken repeterad. Övningar i översättning till tyska. Talövningar. 9 stilar, därav 4 på läroverket. — *Nilsson*.

ENGELSKA, 2 t. Behm, Quite so, Oliver Twist. Kursivt slutet av Jespersen-Rodhe. Hammarberg-Zetterström med tillämpningsövningar i Calwage-Lindqvist: adjektivet, prepositioner, adverb, verbet; grammatik för övrigt i anslutning till läsårets stilar. Genomgång av under läsåret skrivna 4 skolstilar och 5 hemstilar, av vilka senare 1 varit uppsats. Talövningar. — *Nilsson*.

FRANSKA, 4 t. Ploetz-Löfvings elementarbok: lektionerna 72—75, 78, 79, 81, 86—91: de franska styckena och några av de svenska. Edströms språklära: det återstående av formläran jämte det viktigaste av syntaxen. Uttalsstudier på några texter, uppspelade på grafofon. Edström, Lectures Françaises I, sid. 1—18

49—85. Läsning extempore vid preparation av ny läxa. Talövningar i form av memorering och uppspelning med fördelta roller av styckena 8, 17 och 25 i "Läseboken" i Ploetz. — *Palmgren*.

HISTORIA, 3 t. Fäderneslandets historia 1718—1844 i utförligare framställning och med särskild vikt lagd på den inre utvecklingen jämte det viktigaste av de skandinaviska grannländernas historia under samma tid ävensom allmänna historien 1715—1848, behandlad i likhet med fäderneslandets. — *Brieskorn*.

FILOSOFISK PROPEDEVTIK, 1 t. Logiken. — *Emmelin*.

MATEMATIK, 6 t. Serier, sammansatt ränta. Plantrigonometrin avslutad. Studium av funktioner och deras derivator. Maximum- och minimumproblem. Beräkning av tangenter, normaler och asymptoter till kurvor i planet. Stereometri. Analytiskt geometrisk behandling av räta linjen och cirkeln. Elva skriftliga uppsatser, därav 6 på läroverket. — *Martin*.

BIOLOGI, 2 t. Jämförande framställning av djurrikets organografi och embryologi; de viktigaste paleontologiska typerna; det viktigaste av den allmänna botaniken. — *Eliasson*.

FYSIK, 4 t. Elektrodynamik; akustik; optik till och med optiska instrument. Nio skriftliga uppsatser, därav fyra utarbetade på läroverket. Frivilliga laborationsövningar en dubbeltime varannan vecka. — *Martin*.

Vid laborationsövningarna hava utförts följande försök och bestämningar:

1) Bestämning av $M \cdot H$. 2) D:o av $\frac{M}{H}$. 3) D:o av tangentbussolens reduktionsfaktor medels knallgasvoltmeter. 4) Galvanoplastik. 5) Prövning av Faradays elektrolytiska lag. 6) D:o av elektromotoriska kraften. 7) En glödlampas effekt. 8) Temperaturkoefficienten för koppar. 9) Konstanten för Joules lag. 10) Olika trådars motstånd medels Wheatstones brygga. 11) Undersökning av grenledningsmotstånd. 12) Ljudets hastighet i trä. 13) Ljudets hastighet i luft. 14) Buktiga speglars fokaldistans. 15) Prövning av brytningslagen. 16) Bestämning av linsers fokallängd.

KEMI, 2 t. Läroboken avslutad; syntetiska och analytiska laborationer efter kursens avslutning; frivilliga laborationer en dubbeltime varannan vecka. — *Eliasson*.

Under de syntetiska laborationsövningarna ha framställts järnföreningar: basiskt ferrokarbonat, ferroacetat, ferro- och ferrihydrat, ferro- och ferriklorid, ferro- och ferrisulfat, ferrosilikat, ferro- och ferrifosfat, berliner- och turnbullsblått, kalium-ferrosulfat, kalium- och ammoniumjärn, alun.

Latingymnasiet.

KRISTENDOM, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Steen*.

MODERSMÅLET, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Brieskorn*.

LATIN, 6 t. Pontén, Latinska författare (del II), sid. 1—27; Cicero: 1:a tal. mot Catilina; Ovidius: Phaëton; Catullus: 270 verser. Grammatik i samband med textläsningen och skrivningarna. Metrik, mytologi och antikviteter, i den mån det krävs för textläsningen. 15 skriftliga översättningar från latin, därav 8 på läroverket. — *Ewerth*.

GREKISKA, 7 t. Peterssons läsebok, st. 1—30; Mellén och Lundquist, Grekisk läsebok, sid. 1—14; Formläran: det viktigaste. Syntax: behövliga delar meddelade muntligt och med hänvisningar till läseboken. — *Ewerth*.

TYSKA, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Nilsson*.

- ENGELSKA, 2 t., därav 1 gemensamt. Behm, Gordon Quite so, Three Men in a Boat. Werner, 10 sånger. Läsning ex tempore: valda stycken i Behm. Talövningar: anekdoter. Icke-grekerna dessutom 1 t. Behm, slutet av Oliver Twist, Lispeth, The Heathen. Läsning ex tempore. Talövningar. — *Nilsson*.
- FRANSKA, 4 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Palmgren*.
- HISTORIA, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Brieskorn*.
- FILOSOFISK PROPEDEVTIK, 1 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Emmelin*.
- MATEMATIK, 4 t. Algebra: Ekvationssystem av högre grad med tillämpningar; användning av rätvinkliga koordinater för studium av enkla funktioner; maxima och minima; rötter i allmänhet, potenser, logaritmer, exponentialekvationer; aritmetiska och geometriska serier. Geometri: geometriska tillämpningsuppgifter; trigonometri. Elva skriftliga uppsatser. därav 6 på läroverket. — *Fahlström*.
- BIOLOGI, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Eliasson*.
- FYSIK, 2 t. Läran om magnetism och elektricitet; akustik; optiken påbörjad. — *Fahlström*.

Fjärde ringen.

Realgymnasiet.

- KRISTENDOM, 2 t. Repetition av viktigare partier av föregående ringarnas kurser. — *Steen*.
- MODERSMÅLET, 3 t. Läsning av valda stycken av svenska litteraturen efter tiden omkring 1810 i sammanhang med genomgående av 1800-talets litteraturhistoria. Dispositionsövningar. Kort översikt över språkets utveckling. 7 uppsatser, därav 4 på läroverket. — *Brieskorn*.
- Ämnen för uppsatserna:
- 1 (på skolan). a) Krigets och fredens inflytande på ett folks moral. b) Vilka författare äro intressantast: gustavianerna eller nyromantikerna? c) Karl Johan som kronprins och som konung. d) Jordbrukets betydelse för vår självständighet. e) Fredslängtan. 2 (i hemmet). a) Jämförelse mellan Geijer och Tegnér. b) Europa 1848. c) Karaktäristik av de olika människorasererna. 3 (i hemmet). a) De kristologiska lärostriderna i katolska kyrkan. b) Frankrike som republik. c) Idealistisk och materialistisk världsåskådning. 4 (på skolan). a) Almqvists utveckling. b) Amerika som stormakt. c) Små nationers insats i världshistorien. d) Jordens klimatzoner. e) Den fria fallrörelsen. f) Belysningsproblemet i krigstider. g) Svamparnas betydelse i naturens hushållning. h) Den billiga förströrelselitteraturen. 5 (på skolan). a) Reformation och motreformation i England. b) Liberalismen i den svenska litteraturen vid 1800-talets mitt. c) Vår inre politik 1840—66. d) Betydelsen av Rysslands nederlag. e) Skall hatet hänanefter råda mellan folken? 6 (i hemmet). a) Bolsjevikerna som fredsbefrämjare. b) Tragiken i kung Fjalar. c) Förhållandet mellan konung och riksdag under 1800-talet. 7 (på skolan). a) Svenska kyrkans organisation. b) Strindbergs författareskap. c) Något om Horatii odedikning. d) Englands och Frankrikes tävlan som kolonialmakter. e) Arrhenii dissociationsteori. f) Andningsprocessen. g) Minnets och fantasiens betydelse för en skolyngling. h) Folkbildningssträvandena i våra dagar.
- TYSKA, 2 t. Lessing: Minna v. Barnhelm, de tre första akterna. Extemporerad läsning. Rep. av grammatiken. 4 skol- och 3 hemstilar. Talövningar och andra tillämpningsövningar. — *Ewerth*.
- ENGELSKA, 4 t. Behm, styckena Oliver Twist, Lispeth och The Indian Mutiny. Talövningar i anslutning till den sistnämnda texten. Werner, styckena ur

Shakespeare. Metrik. Björkman, William Shakespeare (delvis). Läsning extempore: valda stycken i Behm. Grammatiken repeterad. Repetition av realia i anslutning till kartan över London. Genomgång av under läsåret skrivna 3 skolstilar och 4 hemstilar, av vilka senare 1 varit uppsats. — *Palmgren*.

FRANSKA, 4 t. Edström, Lectures II, sid. 1—24, 35—62, 94—134. Wijkander, 19 sidor med grafofon till le Chêne, Marseljäsen och l'Epave. Utanläsning och deklamation. Läsning extempore: valda stycken i Lectures II. Talövning i anslutning till några fabler av La Fontaine. Grammatik i anslutning till texten. Repetition av topografiska realia i anslutning till kartan över Paris. — *Palmgren*.

HISTORIA, 3 t. Fäderneslandets historia och den allmänna historien till våra dagar såsom i föregående ring; grunddragen av de viktigare kulturländernas nuvarande författning i samband med historien ävensom Sveriges nuvarande författning och förvaltning i särskild framställning samt repetition av de tre högsta ringarnas kurs i svensk och allmän historia. — *Brieskorn*.

FILOSOFISK PROPEDEVTIK, 1 t. Psykologien, känslö- och viljelivet, samt logik. — *Emmelin*.

MATEMATIK, 6 t. Fortsatt användning av begreppet derivata på enkla geometriska uppgifter. Analytisk geometri: ellipsen, hyperbeln och parabeln. Repetition av förut i ringarna genomgångna kurser. 9 skriftliga uppsatser, därav 5 utarbetade på läroverket. — *Martin*.

BIOLOGI, 1 t. Kryptogamernas systematik; repetition av vissa delar av föregående års kurser. — *Eliasson*.

FYSIK, 3 t. Optiken avslutad; geodynamik; sammanfattande repetition. 7 skriftliga uppsatser, därav 4 utarbetade på läroverket. — *Martin*.

KEMI, 2 t. Repetition av föregående kursen. Det allmännaste av teoretisk kemi. — *Eliasson*.

Latingymnasiet.

KRISTENDOM, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Steen*.

MODERSMÅLET, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Brieskorn*.

LATIN, 6 t. Livius XXIII: 15—37; Cicero, Cato Maior, § 1—38; Horatius, Carm. I 1—11; 13—15; 19—22, 24, 27, 30, 32, 34, 37, 38, III 30, Epod. 2; repetition av kursen. Antikviteter och mytologi i samband med textläsningen. Grammatik. Kursiv läsning i Curtius, Justinus och Plinius d. y. Tolv översättningar till svenska, därav sju på läroverket. — *Armini*.

GREKISKA, 7 tim. Xen. Anab. I 7, 8, 10; II 1, 5; Platons Kriton; Homeros Odysseia, sång 6, samt repetition. Formläran avslutad och repeterad; viktigare delar av syntaxen. Någon extemporerad läsning i Apostlagärningar. — *Armini*.

TYSKA, 2 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Ewerth*.

ENGELSKA, 2 t. Behm, sid. 54—61, 109—122. Werner, några av styckena ur Shakespeare. Metrik. Läsning ex tempore i Behm och Werner. Talövningar: anekdoter. Topografiska realia i anslutning till kartan över London. — *Palmgren*.

FRANSKA, 4 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Palmgren*.

HISTORIA, 3 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Brieskorn*.

FILOSOFISK PROPEDEVTIK, 1 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Emmelin*.

- MATEMATIK, 5 t. Aritmetiska och geometriska serier avslutade; sammansatt ränta; stereometri; grafisk konstruktion av kurvor. Hela matematikkursen repeterad. Tio skriftliga uppsatser, därav sex på läroverket. — *Fahlström*.
- BIOLOGI, 1 t. Lika och gemensamt med realgymnasiet. — *Eliasson*.
- FYSIK, 2 t. Optik; sammanfattande repetition. — *Persson*.

9. Undervisning i välskrivning

har meddelats efter Holmqvistska metoden och omfattat följande kurser:

- Klass 1, 2 t. Lilla och stora alfabetet; skrivning av medelstor stil.
 „ 2, 2 t. Skrivning av medelstor och mindre stil.
 „ 3, 1 t. Skrivning av mindre och större stil. — *Edström*.

10. Undervisningen i teckning.

Läroböcker och undervisningsmateriel.

“Lärobok i geometrisk konstruktion för de allm. läroverken“ av P. Henriques; “Pennteckningsstudier“ av O. Lindberg; övningsblad i akvarellmålning; klotsar av glas och trä; tillämpningsmodeller av trä för linearritning och frihandsteckning; diverse gipser från Tekniska Skolans i Stockholm gipsgjuteri; diverse föremål av glas, porslin, terracotta och lera, järn och trä; husgerådssaker och verktyg; uppstoppade fåglar; pressade växter.

Övningskurser.

Realskolan.

- Klass 1, 1 t. Frihandsteckning: inledande övningar; konturteckning av enkla föremål efter förteckning på tavlan; teckning ur minnet; lättare övningar i färgläggning med vattenfärger. Hemritningar. Penselteckning.
- Klass 2, 1 t. Frihandsteckning: konturteckning efter enkla husgerådssaker och dylikt samt växtblad; teckning ur minnet; konturteckning på svarta tavlan; övningar i färgläggning med vatten- och kritfärger och enkel skuggning; penselteckning; frivilliga hemritningar; kartritning.
- Klass 3, 2 t. Frihandsteckning: konturteckning efter föremål ur verkliga livet samt ur växt- och djurvärlden; teckning ur minnet; kartritning, färgläggning med vatten- och kritfärger och enkel skuggövning; penselteckning, frivilliga hemritningar.
- Klass 4, 2 t. Frihandsteckning: konturteckning såsom i föregående klass; teckning av enkla mönster efter verkligheten; lättare övningar i självständig stilisering av enkla växtmotiv; kartritning; blomstudier; övningar i skuggning och färgläggning. — Linearritning: förberedande övningar i ritinstrumentens användning; plana geometriska konstruktioner i anslutning till den geometriska kursen. Skolor. Planritning till “Sommarstuga“.

Klass 5, 2 t. Frihandsteckning: de allmännaste grunderna för perspektivbildens uppkomst; perspektivisk konturteckning och skuggning efter diverse modeller samt efter enkla fristående föremål; skisstecning i det fria; färgläggning. — Linearritning: De första grunderna i projekteringsritning, tillämpade på enkla modeller i given skala.

Gymnasiet.

Ring I, 2 t. Frihandsteckning: perspektivisk teckning efter enkla föremål jämte lättare skuggning; färgbehandling med akvarellfärger; blomstudier. — Linearritning: grunderna av projekteringsläran med tillämpningar; övningar i ytutbredning.

Ring II, 2 t. Frihandsteckning: perspektivisk teckning samt skuggning efter enskilda föremål eller mindre grupper av sådana; teckning och skuggning med svartkrita och kol efter uppstoppade djur och gipser; färgbehandling med akvarellfärger och pastellkriter; pennteckning i tusch. Linearritning; övningar i ytutbredning samt uppritning av solida kroppars skärningar; tillämpningsövningar.

Ring III, 2 t. Frihandsteckning, perspektivisk teckning jämte färgläggning efter enskilda föremål eller mindre grupper av sådana; akvarellmålning; pennteckning i tusch och blyerts; — Linearritning: kortfattad översikt av skugglärans grunder i sammanhang med några enkla rit- och laveringsövningar; fria tillämpningsmodeller.

Ring IV, 2 t. Frihandsteckning: övningar av samma art som i närmast föregående ring samt dessutom för mera försigkomna lärjungar uppgifter, som avse fortsatta studier. — Linearritning: kortfattad översikt av perspektivlärans grunder jämte ritning efter föremål ur verkligheten.

I Ring II har dessutom utförts ritningar till undervisningen i biologi.

Frivillig teckning

har ägt rum tre timmar i veckan. Antalet däri deltagande lärjungar utgjorde under höstterminen 29 och under vårterminen 29. Under den frivilliga teckningen hava lärjungarna sysselsatts som under de obligatoriska teckningstimmarna. — *Edström.*

11. Undervisning i sång och instrumentalmusik.

A) Musikens teori och sång.

Sångklass 1 (lärjungar i klass 1). Tisd. 8,⁵⁵—9,⁴⁰ och lörd. 9,⁵⁰—10,³⁵. Elementarsång: allmän musikteori, tonbildnings-, tonträfnings- och taktövningar. Körsång: stycken ur "Sångkurs för skolan" av Anna Bergström, koraler.

Sångklass 2 (lärjungar i klass 2). Onsd. 8,⁵⁵—9,⁴⁰ och torsd. 12,⁵⁵—1,⁴⁰. Elementarsång: lika med sångklass 1. Körsång: stycken ur "Ny normalsångbok" av E. Åkerberg m. fl., koraler.

Sångklass 3 (lärjungar i kl. 3, 4 och 5). Tisd., torsd. och lörd. 2,⁴⁵—3,³⁰. Elementarsång: se sångklass 1. Körsång: Unisona sånger ur A. Tegnér's "Sjung svenska folk" samt fyrstämmiga sånger ur "Sv. skolkvartetten", samlingar 1 och 2. Denna sångklass har övats på två avdelningar, dels var för sig, dels gemensamt, varvid timantalet dock ej överstigit 2 i veckan för resp. avdelningar.

Sångklass 4 (lärjungar i ring I, II, III, IV). Onsd. 2,⁴⁵ samt varannan vecka torsd. 2,⁴⁵ körövning tillsammans med sångklass 3.

Sångklasserna 1 och 2 utgöra den lägre köravdelningen, sångklasserna 3 och 4 den högre.

B) Instrumentalmusik

har övats tisd. 5—7,³⁰ och fred. 5—7,⁴⁵. Undervisning har meddelats i orgel-, violin-, piano- och cellospelning. Bland arbeten, som använts, må nämnas: Lunds orgelharmoniumskola, Lagergrens orgelskola, Hennings violinskola, Etuder av Kayser, Hirsch's violinbibliotek, Klassische Stücke für Violin (Edition Peters), Bocklets och Wolfardts pianoskolor, Czernys etuder, Sonatiner av Clementi m. fl. Vid samspelning ha inövats stycken för flerstämmiga violiner, cello, piano och orgelharmonium m. m.

12. Redogörelse angående 1) gymnastik och fäktning, 2) lek och idrott samt 3) skjututbildning under läsåret.

1) Gymnastik och fäktning.

1. Lärjungarna hava varit indelade i 3 gymnastikavdelningar och 2 fäktavdelningar. Fördelningen på de olika avdelningarna har skett klassvis. Någon särskild svagavdelning har icke funnits. Kroppsligen svagare lärjungar hava enligt skolläkarens anvisningar i en del enstaka fall befriats från vissa starkare rörelser.
2. Övningarna togo under höstterminen sin början för klasserna 1—5 den 31 augusti och för de övriga den 10 september och avslutades den 20 december. Under vårterminen började övningarna den 12 januari och äro avsedda att avslutas den 7 juni.
3. Övningarna hava varit inställda under höstterminen 3 dagar och under vårterminen 6 dagar. Orsaken härtill har varit, att övningarna under såväl höst- som vårterminens första månad på grund av att gymnastiklokal ej under denna tid disponerades, måst bedrivas utomhus och att väderleken under ovannämnda dagar lagt hinder i vägen för övningarnas bedrivande i det fria.
4. Övningarnas inflytande på lärjungarnas kroppsutveckling och hälsotillstånd synes hava varit gott.
5. Läroverket disponerar icke någon egen gymnastiklokal sedan gymnastikbyggnaden nedbrann den 5 januari 1917. Övningarna hava därför ägt rum i härvarande folkskolas gymnastiklokal, sedan densamma blev färdig i början av oktober, dock med undantag av tiden 7 januari—15 februari, då lokalen ej uppvärmdes.

Givetvis har avsaknaden av egen gymnastiklokal varit till men för övningarnas bedrivande, dels emedan den tillfälliga lokalen ligger omkring 10 minuters väg från läroverket, på grund varav lektionerna måst inknappas med denna tid, dels emedan lokalen ej varit uppvärmd under en del av vintern och alltså ej kunnat begagnas under denna tid. Det vore därför synnerligen önskvärt, att läroverket med det snaraste åter erhöle en egen gymnastiklokal.

2) Lek och idrott.

1. Under den tid, då enligt ovan gymnastiklokal ej disponerades, utbyttes gym-

nastik- och fäktlektionerna mot idrottsövningar och lek utomhus, varvid under vintern huvudsakligen idkades skid- och skridskoåkning.

I de gymnastiska dagövningarna har lekvarv allt som oftast inlagts, och hava även hela gymnastiklektioner ägnats åt ordnade lekar inomhus.

2. Under skolans fristunder har icke någon ordnad lek eller idrott anordnats.
3. För simkunnighetens befrämjande bland lärjungarna hava under gymnastiklektionerna förberedande simövningar (torrsimning) understundom inlagts i dagövningarna. Särskilda skolbad hava icke varit anordnade.

3) Skjututbildningen.

- a) Övningarna togo sin början den 23 augusti och avslutades den 8 september.
- b) Samtliga övningar hava medhunnits.
- d) Övningarna hava letts av undertecknad.
- e) Som biträde åt ledaren hava varit kommenderade 1 officer (fänrik) och 4 underofficerare (1 fanjunkare och 3 sergeanter).
- f) Övningarna inspekterades den 6 och 7 september av majoren vid Kungl. Västgöta regemente H. Tham.
- g) Övningarna hava med intresse omfattats av eleverna.

Resultatet av desamma har varit gott, i det att samtliga deltagare uppfyllt fordringarna för respektive avdelningar.

Deras inverkan på ungdomen synes hava varit god, och de torde hava sitt givna värde som förberedelse för värnpliktsutbildningen.

Vänersborg den 31 mars 1918.

Hj. Elfman.

Gymnastiklärare.

Kapten; ledare av övningarna.

Timplan i läsåmnena och teckning för ringarna I—IV
29 augusti—8 september.

Ämnen	Realgymnasiet				Latingymnasiet			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Kristendom	1	1	1	1	1	1	1	1
Modersmålet	1	1	1	1	1	1	1	1
Latin	—	—	—	—	3	2	2	2
Grekiska	—	—	—	—	—	—	(1)	(1)
Tyska	1	2	1	1	1	2	1	1
Engelska	1	1	1	1	1	1	1	1
Franska	—	1	1	1	—	1	1	1
Historia	1	1	1	1	1	1	1	1
Geografi	1	—	—	—	1	—	—	—
Fil. Propedeutik.....	—	—	1	1	—	—	1	1
Matematik	3	2	2	2	1	1	1	1
Biologi.....	1	1	1	1	1	1	1	1
Fysik	1	1	1	1	1	1	1	1
Kemi	1	1	1	1	—	—	—	—
Teckning.....	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa tim i veckan	12	12	12	12	12	12	12	12

13. —

14. Frivilliga självstudier under sommarferierna hava icke redovisats. Ang. förslag till sådana se tillägg!

15. Under året har konfirmationsundervisning meddelats av lektor Steen åt 13 lärjungar under tiden 1 okt.—2 mars med 1 timme i veckan. Ledighet från den övriga undervisningen meddelades dessa lärjungar hela dagen den 2 mars, varjämte de erhöilo frihet från hemarbete till den 4 mars.

B. Lärarna.

16. Redogörelse för lärarnas tjänsteåligganden under höstterminen 1917.

Rektor *A. Emmelin*, Fil. D.

Modersmålet i II.. .. .	2 t.
Tyska i II.....	2 „
Franska i 5	2 „
Historia i II... .. .	3 „
Fil. proped. i IV.....	1 „
„ i III.....	1 „ = 11 t.
Svenska skripta i II.	
Tyska „ i II.	

Lektor *J. F. Palmgren*, Fil. D.

Engelska i R. IV	4 t.
„ i L. IV	2 „
„ i II	2 „
„ i R. II	1 „
Franska i IV	4 „
„ i III.....	4 „
„ i II.....	4 „ = 21 t.
Engelska skripta i R. IV och R. II.	
Klassföreståndare i II.	

Lektor *J. R. Brieskorn*, Fil. D.

Modersmålet i IV	3 t.
„ i III	3 „
Historia i IV	3 „
„ i III	3 „
„ i I	3 „
„ i 4	3 „
Geografi i I.....	2 „ = 20 t.
Svenska skripta i IV och III.	

Lektor *A. G. Eliasson*, Fil. D.

Biologi i IV.....	1 t.
„ i III	2 „
„ i I	1 „
„ i 5	2 „
„ i 4	1 „
Kemi i R. IV	2 „

Kemi i R. III	2 t.
„ i R. II	2 „
„ i R. I.....	2 „
„ i 5	2 „
Friv. labor. i kemi i R. III... ..	1 „
„ „ „ i 5	1 „ = 19 t.
Förestår biologiska och kemiska institutionerna.	

Lektor *H. Steen*, T. D.

Kristendom i IV	2 t.
„ i III	2 „
„ i II	2 „
„ i I	2 „
„ i 5	2 „
„ i 1	3 „
Modersmålet i I	3 „ = 16 t.
Svenska skripta i I.	
Morgonbön 3 dagar i veckan och 1 skolgudstjänst.	
Klassföreståndare i III.	

Lektor *P. G. Persson*, Fil. D.

Matematik i R. II	6 t.
„ i R. I	7 „
Fysik i L. IV	2 „
„ i R. II	2 „
„ i I	2 „
„ i R. I.....	1 „
Friv. labor. i fysik i R. II... ..	1 „ = 21 t.
Matem. skripta i R. II och R. I.	
Förestår fysiska institutionen.	
Klassföreståndare i I.	

Lektor *H. Armini*, Fil. D.

Latin i L. IV	6 t.
„ i L. II	6 „

Grekiska i L. IV. 7 t.
 Historia i 1 2 „ = 21 t.
 Latinska skripta i L. IV och L. II.
 Klassföreståndare i L. IV.

Adjunkt *K. Ewerth*, Fil. K.

Latin i L. III 6 t.
 „ i L. I. 6 „
 Grekiska i L. III 7 „
 Tyska i IV 2 „ = 21 t.
 Latinska skripta i L. III.
 Tyska „ i IV.

Adjunkt *G. Wetterlundh*, Fil. K., V. D. M.

Kristendom i 4 2 t.
 „ i 3 3 „
 „ i 2 3 „
 Modersmålet i 4 4 „
 Tyska i 4 4 „
 Engelska i 4 5 „
 Historia i 3 3 „ = 24 t.
 Svenska skripta i 4.
 Tyska „ i 4.
 Morgonbön 3 dagar i veckan och 1
 skolgudstjänst.

Klassföreståndare i 4.

Adjunkt *K. J. F. Sjögren*, Fil. K.

Geografi i 3 2 t.
 Matematik i L. I. 5 „
 „ i 3 5 „
 Biologi i II 2 „
 „ i 3 2 „
 „ i 2 2 „
 „ i 1 2 „ = 20 t.

Matem. i skripta i L. I.

Klassföreståndare i 3.

Adjunkt *D. L. H. Martin*, Fil. L.

Matematik i R. IV 6 t.
 „ i R. III 6 „
 Fysik i R. IV 3 „
 „ i R. III 4 „
 „ i L. II 1 „
 Friv. lab. i fysik i R. III ... 1 „ = 21 t.

Matem. skripta i R. IV och R. III.

Fysikal. „ „ „ „ „

Rektors skrivbiträde.

Klassföreståndare i R. IV.

Adjunkt *K. A. Rosén*, Fil. K.

Modersmålet i 3 6 t.
 Tyska i 3 6 „
 Matematik i 5 4 „
 „ i 2 5 „
 „ i 1 4 „ = 25 t.

Adjunkt *H. E. Fahlström*, Fil. K.

Matematik i L. IV 5 t.
 „ i L. III 4 „
 „ i L. II 4 „
 Fysik i L. III 2 „
 „ i 5 1 „
 „ i 4 2 „
 Labor. i fysik i 4 1 „ = 19 t.
 Matem. skripta i L. IV, L. III och L. II.

Adjunkt *C. B. V. Nilsson*, Fil. K.

Modersmålet i 5 3 t.
 „ i 2 5 „
 Tyska i III 2 t.
 „ i I 2 „
 „ i 5 4 „
 „ i 2 6 „ = 22 t.

Svenska skripta i 5.

Tyska „ i III, I och 5.

Klassföreståndare i 5.

Adjunkt *P. S. Carlsson*, Fil. K.

Historia i 5 3 t.
 „ i 2 3 „
 Geografi i II 1 „
 „ i 5 2 „
 „ i 4 2 „
 „ i 2 2 „
 „ i 1 2 „
 Matematik i 4 5 „ = 20 t.

Klassföreståndare i 2.

Vik. adjunkt <i>K. H. W. Lindholm</i> , Fil. M.	
Modersmålet i 1	5 t.
Tyska i 1	6 „
Engelska i R. III	2 „
„ i L. III	2 „
„ i I.	2 „
„ i R. I	1 „
„ i 5	5 „ = 23 t.
Engelska skripta i R. III och R. I.	
Klassföreståndare i 1.	

Teckningslärare <i>A. Kr. Edström</i> :	
Teckning	19 t.
Välskrivning	5 „ = 24 t.
Musiklärare <i>E. N. Ullman</i> :	
Musikens teori och sång ...	8 t.
Instrumentalmusik	7 „ = 15 t.
Gymnastiklärare <i>A. Hj. Elfman</i> :	
Pedagogisk gymnastik	12 t.
Fäktning	4 „ = 16 t.

Anm. Sedan en adjunktstjänst vid läroverket indragits från och med den 1 januari 1918, hava följande förändringar i arbetets fördelning för innevarande vårtermin måst vidtagas;

<i>Emmelin</i> : Historia i 2	3 t. (i st. f. franska i 5) = 12 t.
<i>Eliasson</i> : Biologi i 1	2 t. = 21 t.
<i>Steen</i> : Tyska i 1	6 t. = 22 t.
<i>Sjögren</i> : Matematik i 2	5 t. { i st. f. geografi i 3..... 2 t.}
„ i 1	4 t. { och biologi i 1 .. 2 t.} = 25 t.
<i>Rosén</i> : Engelska i I	2 t. { i st. f. matematik i 2..... 5 t.}
„ i R. I	1 t. { och „ i 1..... 4 t.} = 24 t.
„ i 5.....	5 t.
Engelska skripta i R. I.	
Klassföreståndare i 5.	
<i>Fahlström</i> : Geografi i 3	2 t. = 21 t.
<i>Nilsson</i> : Engelska i R. III... ..	2 t. { i st. f. modersmålet i 5..... 3 t.}
„ i L. III... ..	2 t. { med skripta.} = 25 t.
Franska i 5	2 t.
Engelska skripta i R. III.	
Klassföreståndare i 2.	
<i>Carlsson</i> : Modersmålet i 5... ..	3 t. (i st. f. historia i 2..... 3 t.) = 25 t.
„ i 1... ..	5 t.
Svenska skripta i 5.	
Klassföreståndare i 1.	

17. Tjänstledighet har åtnjutits:

av rektor *N. A. F. Emmelin* från den 20 juni t. o. m. 31 juli för enskilda angelägenheter:

av gymnastiklärare *A. Hj. Elfman* från den 10 september t. o. m. den 11 oktober för militär kommendering;

av adjunkten *E. O. Holmqvist* från den 1 oktober till höstterminens slut för tjänstgöring som e. o. lektor vid realskolan och kommunala gymnasiet i Uddevalla.

18. Förordnade hava varit:

adjunkt *D. L. H. Martin* från den 20 juni t. o. m. den 31 juli som vik. rektor;

gymnastikdirektör *A. W. Nilsson* från den 10 september t. o. m. den 11 oktober som vik. för gymnastiklärare *Elfman*;

fil. mag. *K. H. W. Lindholm* från början av höstterminen t. o. m. den 30 sept. som vik. å ledig adjunktstjänst samt därefter och till höstterminens slut som vik. för adjunkt *Holmqvist*.

Tillägg till förra årsredogörelsen:

Förordnade hava varit:

adjunkten vid Östra Realskolan i Göteborg *F. P. E. Mannfelt* från den 1 juni till vårterminens slut som vik. å efter honom ledig adjunktstjänst.

19. Sedan den 1 maj 1917 hava nedanstående lärare avgått från läroverket:

adjunkten i engelska och franska, Fil. Kand. F. P. E. Mannfelt, som sedan den 1 juni 1917 är adjunkt vid Östra Realskolan i Göteborg.

adjunkten i modersmålet, tyska och engelska E. O. Holmqvist, vars tjänst genom nådigt beslut av den 23 november 1917 överflyttades till Högre Realläroverket å Östermalm i Stockholm från den 1 januari 1918.

lektorn i matematik och fysik P. G. Persson, som förordnats att från den 1 juli 1918 bestrida rektorsbefattningen vid högre allmänna läroverket i Ystad.

Till läroverket hava befordrats:

adjunkten vid högre allmänna läroverket i Hälsingborg *H. Armini* fr. o. m. den 1 juli 1917 till den genom lektor *C. Lindstens* förordnande som rektor lediga lektorstjänsten i latin och grekiska.

fil. licentiaten *E. O. Holmqvist*, som den 28 september 1917 utnämns att från den 1 oktober 1917 vara adjunkt i modersmålet, tyska och engelska (tjänsten ledig efter adjunkt *Mannfelt*).

De nyutnämnda lärarna hava om sig lämnat följande biografiska uppgifter:

Harry Armini är född i Örgryte, Göteborgs och Bohus län, den 9 januari 1885. Föräldrar: Vaktmästaren *Herman Andersson* och hans hustru *Anna Maria Johansson*. Avlade mogenhetsexamen vid högre latinläroverket i Göteborg den 29 maj 1906. Inskrevs som student vid Göteborgs Högskola hösten 1906; avlade där filosofie kandidatex. den 4 juni 1910, filosofisk ämbetsex. den 31 maj 1912 och filosofie licentiatex. den 15 sept. 1915; disputerade för doktorsgraden den 12 sept. 1916 och promoverades till filosofie doktor den 16 i samma månad. Genomgick provårskurs vid Högre latinläroverket i Göteborg läsåret 1914—1915. Tjänstgjorde som vik. lärare vid Göteborgs högre samskola höstterminen 1909, som lärare vid Mariannelunds praktiska skola vårterminen 1911—sommaren 1912, som vik. adjunkt vid Högre allm. läroverket i Gävle läsåren 1912—14 och som e. o. lektor vid Uddevalla kommunala gymnasium läsåret 1915—16. Utnämndes till adjunkt i latin och modersmålet vid Högre allm. läroverket i Hälsingborg den 1 oktober 1915 och till lektor i latin och grekiska vid Högre allm. läroverket i Vänersborg den 29 juni 1917. Har deltagit i Göteborgs högskolas kurs i Rom mars—juni 1909 samt i en av Kungl. Läroverksöverstyrelsen anordnad kurs för modersmållärare på Nääs aug. 1916.

Gift den 23 okt. 1916 med *Ida Vilhelmina Karlsson*, född den 25 november 1891 i Örgryte, dotter av handelsbiträdet *Johan I. Karlsson* och hans hustru *Anna Charlotta Carlsson*. Barn: *Nils Olov Harry*, född den 14 oktober 1916, och *Rut Anna Maria*, född den 5 januari 1918.

Skrifter: *Nyförvärfvade latinska inskrifter 8—16* (Göteborgs högsk. årsskr. 1910. 1, s. 101—104); *De tribus sepulcralibus militum Romanorum inscriptionibus* (Eranos XII, s. 189—194); *Ad syntaxin epigraphicam* (Eranos XIV, s. 59—62); *Sepulcralia latina. Commentatio academica*. Göteborg 1916; *Romersk gravpoesi* (Ver sacrum 1917. s. 97—116); *Ad carmina lat. epigr.* Engstr. adnotationes (under tryckning ibm); dessutom en hel del smärre uppsatser och recensioner i Eranos och Svensk humanistisk tidskrift samt artiklar i tidningar.

Resor: Till Italien såsom deltagare i Göteborgs högskolas kurs i Rom mars—juni 1909. Till Tyskland, Österrike och Italien såsom Hvitfeldtsk stipendiat för topografiska och arkeologiska studier juni—augusti 1914.

Erik Ossian Holmqvist, född den 30 juli 1887 i Jemshög (Blek. l.); föräldrar: kontraktsprosten N. P. Holmqvist och Maria Holmqvist, f. Pettersson; inskrevs vid Kristianstads h. allm. läroverk höstterminen 1898; mogenhetsexamen där den 14 juni 1905; inskrevs som student vid Lunds universitet den 24 oktober 1905; filosofie kandidatexamen den 30 januari 1909; efterprövning till fil. kand.-examen den 30 oktober 1909; förhör i Antropologi och Logik den 31 januari 1911; filosofie licentiatexamen (engelska) den 16 september 1912; efterprövning till fil. lic.-examen (tyska) den 15 september 1916; provår i Lund i modersmålet, tyska och engelska läsåret 1915—1916; lärare vid Osby högre samskola läsåren 1913—1914 och 1914—1915; e. o. lektor vid Uddevalla kommunala gymnasium läsåret 1917—1918; utnämnd till adjunkt vid Vänersborgs högre allmänna läroverk den 28 september 1917; till adjunkt vid högre Realläroverket å Östermalm den 27 november 1917.

Företagit resor för språkstudier till England sommaren 1908 och Tyskland sommaren 1913.

Gift den 12 augusti 1917 med Eva Landberg, dotter till framlidne bruksförvaltare C. M. Landberg och hans maka, född Dahlberg.

20. Den 1 maj detta år var en lektorstjänst vid läroverket ledig (genom lektor P. G. Perssons förordnande såsom rektor).

21. —

C. Lärjungarna.

22. Lärjungarnas antal.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Höstterminen							Vårterminen						
Klasser och ringar	Närvarande lärjungar					Från- va- rande lär- jung- ar	Klasser och ringar	Närvarande lärjungar					Från- va- rande lär- jung- ar
	Real- skolan	Gymnasiet			S:ma när- va- rande			Real- skolan	Gymnasiet			S:ma när- va- rande	
		Real- linjen	Latinlinjen						Real- linjen	Latinlinjen			
		utan gre- kiska	med gre- kiska			utan gre- kiska	med gre- kiska						
1	22	—	—	—	22	—	1	20	—	—	—	20	—
2	34	—	—	—	34	—	2	34	—	—	—	34	—
3	30	—	—	—	30	—	3	28	—	—	—	28	—
4	27	—	—	—	27	—	4	29	—	—	—	29	—
5	34	—	—	—	34	—	5	33	—	—	—	33	—
6	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—
I	—	10	10	—	20	—	I	—	9	10	—	19	—
II	—	10	7	—	17	1	II	—	10	8	—	18	—
III	—	8	5	5	18	—	III	—	8	5	5	18	—
IV	—	11	5	1	17	—	IV	—	9	5	1	15	—
Summa	147	39	27	6	219	1	Summa	144	36	28	6	214	—

23. Redogörelse för dem, som blivit inskrivna vid läroverket kalenderåret 1917.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Närmast före inskrivningen åtnjuten undervisningen	Inskrivna i														Summa
	Realskolan						Realgymnasiet				Latingymnasiet				
	1	2	3	4	5	6	I	II	III	IV	I	II	III	IV	
Folkskola	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
Folkskola och förberedande kurs	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kommunal mellanskola, utan realskolexamen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kommunal mellanskola, med realskolexamen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Annat allmänt läroverk, utan realskolexamen	—	—	2 ¹⁾	—	2 ²⁾	—	—	—	1 ³⁾	—	—	—	—	—	5
Annat allmänt läroverk, med realskolexamen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Enskilt läroverk, utan realskolexamen	5	1	—	1	5	—	1	—	—	—	3	—	—	—	16
Enskilt läroverk, med realskolexamen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Endast undervisning i hemmet, utan realskolexamen	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Endast undervisning i hemmet, med realskolexamen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	21	2	3	2	7	—	1	—	1	—	4	—	—	—	41

1) från klass 3.

2) ” ” 4.

3) ” ” ring II.

24. —

25. —

26. —

27. Antal i teckning, musik, gymnastik och fäktning deltagande lärjungar
höstterminen 1917.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Klasser och ringar	Antal närva- rande lär- jungar	Teckning			Musik		Gymnastik och fäktning	
		Antal lärjungar, som deltagit i			Antal lärjungar, som undervisats i		Antal lärjungar, som deltagit i	
		obligato- risk	friv. och därjämte obligato- risk	endast frivillig	musikens teori och sång	instru- mental- musik	gymnastik	fäktning
1	22	22	7	—	22	2	22	—
2	34	34	6	—	22	7	33	—
3	30	30	9	—	23	7	29	—
4	27	27	7	—	16	9	27	—
5	34	23	—	—	11	9	32	—
6	—	—	—	—	—	—	—	—
I	20	20	—	—	3	3	19	19
II	17	17	1	—	8	8	16	16
III	18	13	—	—	6	2	14	13
IV	17	15	—	—	11	2	16	—
Realskolan	147	136	29	—	94	34	143	—
Realgymnasiet ...	39	38	1	—	18	8	35	25
Latingymnasiet A.	6	—	—	—	2	1	6	5
” B.	27	27	—	—	8	6	24	18
Summa	219	201	30	—	122	49	208	48

Antal i frivillig undervisning i läsåmnena deltagande lärjungar.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Klasser och ringar	Höstterminen 1917				Vårterminen 1918			
	Frivillig franska	Frivilliga laborationsövningar i			Frivillig franska	Frivilliga laborationsövningar i		
		fysik	kemi	biologi		fysik	kemi	biologi
Klass 5	21	—	34	—	18	—	33	—
” 6	—	—	—	—	—	—	—	—
Ring R. II	—	10	—	—	—	9	—	—
” R. III	—	7	8	—	—	7	8	—
Summa	21	17	42	—	18	16	41	—

13 av de lärjungar i klass 5, som deltaga i den frivilliga undervisningen i franska, ha begagnat sig av rätten till befrielse från undervisningen i teckning.

28. Bortval av ämnen i ring III och ring IV höstterminen 1917 samt i studentexamen kalenderåret 1917.

1	2	3	4	5	6
Bortvalt ämne	Antal lärjungar, som gjort bortval i				
	R. III	L. III	R. IV	L. IV	Studentexamen
Latin	—	—	—	—	—
Tyska	—	—	—	—	1
Engelska	—	—	—	—	—
Franska	—	—	—	—	—
Historia	—	—	—	—	—
Filosofisk propedeutik	—	—	—	—	—
Matematik	—	—	—	—	—
Biologi	—	—	—	—	—
Fysik	—	—	—	—	—
Kemi	—	—	—	—	—
Teckning	—	—	1	—	—
Summa	—	—	1	—	1

1	2	3	4
Ring	Antalet bortväljare av		Hela antalet närvarande lärjungar
	1 ämne	2 ämnen	
R. III	—	—	8
L. III	—	—	10
R. IV	1	—	11
L. IV	—	—	6
Studentexamen	1	—	(23)

29. Tid för hemarbetet.

	Kl. 1	Kl. 2	Kl. 3	Kl. 4	Kl. 5	Kl. 6	Ring R. I	Ring L. I	Ring R. II	Ring L. II	Ring R. III	Ring L. III	Ring R. IV	Ring L. IV
Antal ämnen med hemläxor till måndag	—	—	—	1	2	—	4	4	4	5	5	4	5	4
Antal ämnen med hemläxor till övriga dagar	1—2	2—3	2—3	3	3—4	—	3—5	3—5	4—5	4—5	4—6	4—6	4—6	4—6
Överläsningstid pr vecka	4 t. 50 m.	5 t. 5 m.	5 t. 12 m.	7 t. 30 m.	9 t. 15 m.	—	13 t. 45 m.	14 t. 50 m.	14 t. 36 m.	19 t. 42 m.	24 t. 10 m.	20 t. 50 m.	25 t. 3 m.	24 t. 48 m.
Tid för ntarbetande i hemmet av ett skriftligt arbete i														
modersmålet	—	—	—	3 t. 30 m.	2 t. 40 m.	—	4 t. 15 m.	5 t. 45 m.	8 t.	9 t.	6 t. 15 m.	6 t. 24 m.	6 t. 33 m.	6 t. 21 m.
latin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 t. 30 m.	—	6 t.	—	5 t. 24 m.
tyska	—	—	—	2 t. 30 m.	2 t. 20 m.	—	3 t.	3 t. 45 m.	5 t. 20 m.	5 t. 30 m.	4 t.	3 t. 54 m.	3 t. 43 m.	4 t.
engelska ..	—	—	—	—	—	—	2 t. 45 m.	—	4 t. 30 m.	—	3 t. 45 m.	—	3 t. 20 m.	—
matematik	—	—	—	—	—	—	5 t.	—	9 t. 30 m.	8 t. 15 m.	6 t. 7 m.	5 t. 48 m.	6 t. 26 m.	5 t. 30 m.
fysik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 t. 22 m.	—	5 t. 54 m.	—

30. —

31. —

32. —

33. Förteckning över de lärjungar, som, efter att hava genomgått läroverkets 6:te klass, under kalenderåret 1917 avlagt godkänd realskolexamen.

a) under vårterminen:

Frans Percival Jönsson till sjömansyrket.

b) under höstterminen:

Ingen.

34. Förteckning över de lärjungar, som, efter att hava genomgått läroverkets fjärde ring, kalenderåret 1917 avlagt godkänd studentexamen.

a) under vårterminen:

Realister:

Axel Gunnar Andersson till teknisk läroanstalt.

Primus Erik Andersson „ bankverksamhet.

Sven Harry Johannes Carlson „ militäryrket.

Sven Börje Drakenberg „ teknisk läroanstalt.

Gunnar Ebon Ekman „ universitet (fil. fak.)

Tore Wilhelm Fogelström..... „ teknisk läroanstalt.

Karl Gustaf Hjärtén..... „ ” ”

Erik Ewert Wallerth..... „ andra levnadsbanor.

Harald Engelbrecht Welin „ militäryrket.

Heinrich Wilhelm Wester..... „ teknisk läroanstalt.

Icke-Greker:

Torsten Evald Bågenholm till skogshögskola.

Sven Ludvig Ekström „ universitet (med. fak.)

Fritz Kristian Hallander ... „ veterinärhögskola.

Knut Olof Hæger „ universitet (jur. fak.)

Sven Harald Joh:son Jernqvist „ „ (teol. fak.)

Karl Fredrik Werner Ottoson..... „ „ (jur. fak.)

Kristian Edvard Gerhard von Sydow „ teknisk läroanstalt.

Greker:

Gustaf Hugo Eskil Grevberg till bankverksamhet.

Christian Fredrik Karl Hjalmar von Sydow ... „ militäryrket.

Elov Josef Tengblad „ universitet (fil. fak. hum.)

Elis Torgny Laurentius Tidstrand „ ” ” ” ”

b) under höstterminen:

Realister:

Lars Erik Kihlberg till skogsskötsel.

Knut Hjalmar Lundin „ apotekaryrket.

35. Förteckning över de lärjungar, som i övrigt och utan att hava avlagt realskol- eller studentexamen under kalenderåret 1917 avgått från läroverket.

a) under vårterminen och därpå följande mellantermin:

Ring III.	
<i>Nils Detlow Olof von Braun</i>	till enskilt läroverk.
Ring II.	
<i>Bror Orvar Lindström</i>	„ annat allm. läroverk.
<i>Ragnar Larsson</i>	„ enskilda studier.
<i>Knut Vilhelm Daniel Salén</i>	utan uppgift.
<i>Ivan Svensson</i>	„ enskilt läroverk.
Ring I.	
<i>Nils Werner Karlsson Brette</i>	„ handelsskola.
<i>Karl Erik Ekström</i>	„ ”
<i>Sven Gustaf Albert Sjöling</i>	„ enskilt läroverk.
Klass 5.	
<i>Kjell Edvard Carlsson</i>	„ handelsskola.
Klass 4.	
<i>Henry Vilhelm Johansson</i>	utan uppgift.
<i>Nils Yngve Alfred Sjöling</i>	„ ”
<i>Tage Oscar Olof Wennerbeck</i>	till annat allm. läroverk.
Klass 3.	
<i>Artur Gustaf Julius Sandberg</i>	„ ” ” ”
Klass 2.	
<i>Hilding Bernt Ingevald Fossum</i>	utan uppgift.
Klass 1.	
<i>Axel Holger Skogsberg</i>	„ ”

b) under höstterminen och därpå följande mellantermin:

Ring II.	
<i>Gillis Alexius Bergqvist</i>	till enskilda studier.
Ring I.	
<i>Sten Thorstensson Lundberg</i>	„ annat allm. läroverk.
Klass 5.	
<i>Daniel Sören Breum</i>	„ ” ” ”
Klass 4.	
<i>Carl Gustaf Eriksson</i>	„ ” ” ”
<i>Kjell Kjeldgaard Lauritzen</i>	„ ” ” ”
<i>Leif Thorstensson Lundberg</i>	„ ” ” ”
Klass 3.	
<i>Gunnar Kjeldgaard Lauritzen</i>	„ ” ” ”
Klass 2.	
<i>Bror Vilhelm Eriksson</i>	„ ” ” ”

Klass 1.

Enar Vallentin Larsson utan uppgift.
Sigurd Frans Magnus Mannfelt till annat allm. läroverk.

36. Under sistförflutna kalenderår hava till lärjungarna utdelats såsom:

Stipendier Kr. 2,345: —
 Premier och understöd ” 226: 50
 Summa Kr. 2,571: 50

37. Terminsavgifter.

1	2	3	4	5	6	7
	Höstterminen 1917			Vårterminen 1918		
	1—6	I—IV	Summa	1—6	I—IV	Summa
<i>Avgiften till läroverkets kassor.</i>						
Antalet lärjungar, befriade från avgift till: biblioteks- och materiellkassan (enbart)	—	—	—	—	—	—
byggnadsfonden (enbart)	10	7	17	21	9	30
båda ovannämnda kassor	2	6	8	3	6	9
Antalet lärjungar, som icke befriats från någondera avgiften	130	58	188	120	55	175
Summa närvarande lärjungar	142	71	213 ¹⁾	144	70	214
<i>Avgiften till statsverket.</i>						
Hel avgift har erlagts av	93	46	139	92	46	138
Halv ” ” ” ”	6	1	7	5	—	5
Ingen ” ” ” ”	43	24	67	47	24	71
Summa närvarande lärjungar	142	71	213 ¹⁾	144	70	214

¹⁾ 6 lärjungar, 5 i 1—6 och 1 i I—IV, som voro närvarande den 15 september, avgingo före upp-
 bördén av såväl terminsavgifterna till läroverkets kassor som avgifterna till statsverket.

Avgiften under såväl höst- som vårterminen har varit för ljus- och vedkassan 30 kro-
 nor, för biblioteks- och materiellkassan 7 kronor, för byggnadsfonden 5 kronor samt
 till staten: gymnasiet, hel avgift 30 kronor; realskolan, hel avgift 20 kronor.

D. Ur skollivet.

38. Den 31 oktober 1917 firades reformationsminnet med en enkel högtidlighet i
 aulan, med föredrag av lektor Steen över reformationens betydelse samt musik och
 sång.

Vid läroverket finnas 4 lärjungeföreningar: 1) Skytteföreningen med 104 medlem-
 mar. Denna förening har under läsåret den 23 november avhållit sin sedvanliga årsfest
 med tal, sång och musik samt medaljutdelning. 2) Idrottsföreningen med ungefär 40
 medlemmar. 3) S. S. U. H. med 25 medlemmar. 4) Scouterna (stift. i februari) med
 50 medlemmar.

Den sedvanliga Lussebalen inställdes detta år. Istället föranstaltade lärjungarna en
 insamling, som inbragte 150 kronor, vilka överlämnades till stadsdiakonissan för utdel-
 ning vid jul bland stadens fattiga.

E. Boksamlingar och undervisningsmaterieil.

39. Läroverkets bibliotek

har under tiden $\frac{1}{5}$ 1917— $\frac{30}{4}$ 1918 vunnit följande tillökning:

a) genom gåvor:

Av staten genom vederbörande ämbetsverk, genom K. Eckles. depart. eller genom K. Läroverksöverstyrelsen:

Sveriges officiella statistik, 52 vol. Svensk författningssamling 1917. Accessionskatalog för Sveriges offentliga bibliotek för år 1916. K. Läroverksöverstyrelsens underdåniga berättelse om dess verksamhet $\frac{1}{7}$ 1916— $\frac{30}{6}$ 1917. Sveriges natur, 8:e årg. 1917. Fauna och Flora, 12:e årg. 1917. Samlaren, 38:e årg. 1917. Samlingar, utgivna av Svenska Fornskriftsällskapet, h. 151. Söderwall, K. F., Ordbok öfver Svenska Medeltidsspråket, h. 28. 1500- och 1600-talens visböcker, utg. af A. Noreen och A. Grape. X. Samuel Älfs visbok, h. 1. Rosenius, P., Sveriges fåglar och fågelbon, h. 9—11. Tullgren, A., Våra insekter såsom sjukdomsspridare, 20 ex. Vår kristna tro, framställd i anslutn. till Martin Luthers lilla katekes. Redogörelser för norska och danska skolor, 60 st.

Av K. Vetenskapsakademien: Dess handlingar, bd 56. Arkiv för botanik, bd 14: 4. Arkiv för kemi, mineralogi och geologi, bd 6: 4—5. Arkiv för matematik, astronomi och fysik, bd. 11: 4 och bd 12: 1—4. Arkiv för Zoologi, bd 10: 4 och 11: 1—2. Årsbok för år 1917. Meteorologiska iakttagelser, bd 57 med bihang 1 och 2. Register öfver K. Vetenskapsakademiens skrifter 1826—1917.

Av Kungl. Biblioteket: Snoilsky, Carl, Svenska historiska planscher.

Av Västgöta nation i Uppsala: 23 st. vid Uppsala universitet ventilerade avhandlingar samt diverse annat akademiskt tryck.

Av resp. förläggare, utgivare eller författare: Ahlberg, A., Den kristna världs- och livsåskådningen. Cederschiöld, Gustaf, Svensk läsebok I, 8:e uppl. D:o II, 7:e uppl. Ernst, G., Inledning till läsning av danska. René, Th., Svensk rättskrivningslära. Catullus och Horatius i urval med inledn. och förklaringar av B. Risberg. Mellén, G. och Lundqvist, N., Grekisk elementarbok, 2:a uppl. Collin, Carl och Hungerland, H. Praktisk hjälprea vid tysk stilskrivning. Hjorth, Hj., Ny övningsbok till den tyska grammatiken. Ruuth, A. V., Översättningsövningar till tyska. Stalin, S. A., Lärobok i tyska för nybörjare. Moderna tyska författare: III, Kriegsnovellen u. Kriegsgedichte von D. von Liliencron. Engelska författare, utg. av R. E. Zachrisson II, Scenes from english history. Wilde, O., The spinx without a secret and the model millionaire. Wistén. L., Ordförteckning till Fransk läsebok. Johnsson, O., Nya tidens historia II och III. Större uppl. D:o II och III. Mindre uppl. Höjer, M., Översikt av Sveriges nyaste historia, 4:e uppl. Nordin, R., Allmän historia för gymnasiet. Inledn. och I. Forntiden. Antonsson, J., Lärobok i algebra för gymnasiet I och II. Gallander, O., Elementär elektricitetslära. Samtliga abiturientstilar v. t. 1905—v. t. 1917, utg. av C. S. Fearenside och N. Hagström. Hierta, Lars, Riksdagsmotioner o. anföranden IV, utg.

av G. A. Aldén. L'Amitié Franco-Suédoise. Comte rendu de l'assemblée générale tenue le 20 fevrier 1916. Wavrinsky, E., Den svenska riksdagens interparlamentariska grupp 1892—1917. Moderna Språk. Språk och Stil, Nordiskt idrottslif. Ny Tidning för Idrott. Tidskrift för gymnastik. Svenskt Gymnastikblad. Fysisk Fostran. Tidskrift för schack. Djurvännernas Tidning. Uppåt. Svenska Turistföreningens årsskrift. Armini, H., Sepulcralia latina. Idestrom, A., En främlings funderingar om en behöflig renässans i religion och uppfostran. Svedelius, Julia, I våra bygder. Westin, O. E., Grafisk räkning med komplexa tal. Handske, Hador, Världskrigets förhistoria. Förslag till Koralpsalmbok för svenska kyrkan.

Av *framlidne godsägaren K. Hernström*: 276 ännu ej katalogiserade verk i 367 volymer, bestående av arbeten i svensk och utländsk skönlitteratur, historia, reseskildringar, naturvetenskap. En väsentlig del av denna samling är avsedd att införlivas med lärjungebiblioteket.

Dessutom hava erhållits årsredogörelser och kataloger från universitet, högskolor, allmänna läroverk och en del privata läroanstalter.

b) genom *inköp*:

Nordisk Familjebok, bd 25. Svenska Författare, utg. av Sv. Vitterhetssamfundet: I: Then Swänska Argus, H. 5. II: Saml. Skrifter af C. G. af Leopold, H. 6. IV: D:o av A. M. Lenngren, H. 2 och 3. Skrifter, utg. av Modersmåslärarnas förening, 5 häften. Noreen, A., Vårt Språk, H. 24, 25. Svenska Akademiens Ordbok, H. 53, 54. Östergren, O., Nusvensk ordbok, H. 6—8. Behaghel, O., Die deutsche Sprache. Kluge, Fr., Etymologisches Wörterbuch. Paul, H., Deutsches Wörterbuch. Cantor, M., Vorlesungen über Geschichte der Mathematik, I och II. Ahlenius m. fl., Sverige, H. 63—73.

Därjämte har läroverket prenumererat på följande tidskrifter: Nordisk Tidskrift för vetenskap, konst och industri. Ord och Bild. Svensk Tidskrift. Kristendomen och vår tid. Svensk Kyrkotidning. Zeitschrift für den franz. u. engl. Unterricht. Historisk Tidskrift. Populär Naturvetenskaplig Revy. Tidskrift för elementär matematik, fysik och kemi. Zeitschrift für den Physik. u. Chem. Unterricht. Meddelanden från Skansens Observatorium. Pedagogisk Tidskrift. Verdandi.

Till **lärjungebiblioteket** hava såsom *gåvor* överlämnats:

av *lektor Fr. Palmgren*: Shakspeare in pictorial art. The Year 1912 illustrated. The Strand Magazine, Vol. XXXIII. The London Magazine, Vol. XVIII. The Royal Magazine, Vol. XIV. The World of Adventure, Part I. The Boy's Own.

av *adjunkt K. A. Rosén*: Ernst, O., Lasst Sonne herein. Grabein, P., Höhenluft. Hegeler, W., Die goldene Kette. Stratz, R., Lieb Vaterland. De la Brète, Jean, Roberts Brautfahrt. Vely, E., Am schönen Main. Staby, L., Försters Ewa. Bliss, P., Sonnige Stunden. Baudissin, E. von, Im Doktorhause. Pollaczek, M., Die Marracher Partie. Thieme, Fr., Das Diamantenaue. Poeck, W., Flint und Genossen. Schröer, Gustav, Ich hatt' einen Kameraden. Rosner, Karl, Die silberne Glocke. Seeliger, Ewald, Der gelbe Seedieb. Kotze, St. v., Die Jugendsünde. Mischke, K., Die Geisha des gelben Teufels. Lothringer, A., Die roten Kreuze.

av *kamrer A. Österlind*: Flammarion, C., Fantasiens verldar och verklighetens verldar.

av lärj. i R. I *Th. Bjurström*: Aimard, G., Smugglarekaptenen.

- av lärj. i klass 4 *Erik Dahlgren*: Janson, Gustaf, Höfdingen Yussuf Effendi.
 ” ” ” ” 2 *Per Elow*: Poe, Edgar Allan, Myteriet på briggen Späckhuggaren.
 ” ” ” ” 1 *Allan Hedén*: Wallace, Lew., Ben Hur.

Därjämte hava följande arbeten *inköpts*:

Barnbiblioteket Saga n:r 9, 10, 29, 32, 46, 50, 52, 55. Almquist, C. J. L., Törnrosens bok, 6 bd. D:o, Valda romaner, 5 bd. Blanche, A., Hyrkuskens berättelser. D:o, Sonen av söder och nord. Bremer, Fr., Grannarna. D:o, Hertha. D:o, Presidentens döttrar. Cederborgh, Fr., Uno von Thrazenberg. Dahlgren, F. A., Viser på varmlanske tongmål. Fahlman, Erik, Firman Åbergsson. Flygare-Carlén, E., En natt vid Bullarsjön. D:o, Rosen på Tistelön. D:o, Ett köpmanshus i skärgården. D:o, Skjutsgossen. D:o, Pål Värning. Franzén, F. M., Valda dikter. Fröding, Gustaf, Samlade dikter. Geijerstam, G. af, Det yttersta skäret. D:o, Fattigt folk. D:o, Kronofogdens berättelser. Gellerstedt, A. T., Från hult och täppor. Hallström, P., Brillantsmycket. D:o, Döda fallet. D:o, Purpur. D:o, En gammal historia. Hedberg, Tor, Johan Ulfstjerna. Heidenstam, V. von, Endymion. D:o, Folkungaträdet. Heidenstam, V. von, Hans Alienus. D:o, Heliga Birgittas pilgrimsfärd. D:o, Vallfart och vandringsår. Karlfeldt, E. A., Vildmarks- och kärleksvisor. D:o, Fridolins lustgård och dalmålningar på rim. D:o, Fridolins visor och andra dikter. Kellgren, J. H., Valda dikter och prosastycken. Lagerlöf, Selma, Drottningar i Kungahälla. D:o, Gösta Berlings saga. D:o, Legender. Lenngren, Anna Maria, Samlade skaldeförsök. Levertin, O., Rococonoveller. D:o, Dikter och Kung Salomo och Morelf. Molander, H., En lyckoriddare. Rydberg, Victor, Den siste athenaren. D:o, Faust och Fauststudier. D:o, Fribrytaren på Östersjön. D:o, Singoalla. D:o, Vapensmeden. Schwartz, M. S., Mannen av börd och kvinnan av folket. Snoilsky, C., Samlade dikter. Strindberg, A., Folkungasagan, Gustav Vasa, Erik XIV. D:o, Hemsöborna. D:o, Mäster Olof. D:o, Skärkarlslif. Sturzenbecker, O. P., Valda skrifter. Thorild, Th., Valda skrifter. Topelius, Z., Ljungars saga. Wallenberg, J., Min son på galejan. Wikner, P., Vittra skrifter. Wirsén, C. D. af, Sångers och dikter. Homeros' Odyssee, från grekiskan av Erland Lagerlöf. Reuter, Fr., Lifvet på landet. Ljungstedt, Karl, Eddan. Ebner-Eschenbach, M. von, Dorf- u. Schlossgeschichte, Eckstein, Ernst, Die Claudier. Frensen, G., Jörn Uhl. Hauff, W., Liechtenstein. Heyse, Paul, Novellen, 3 bd. Immermann, K., Der Oberhof. Liliencron, D. von, Novellen. May, K., Der schwarze Mustang. Riehl, W. H., Geschichten aus alter Zeit. Sudermann, H., Jolanthes Hochzeit. Tanera, K., Der Raubreiter. D:o, Schwere Kämpfe. Wassermann, J., Alexander in Babylon. Wildenbruch, Ernst von, Novellen, D:o, Neue Novellen. Berg, Ruben G:son, Svenska skalders från nittitalet. Böök, Fr., Romanens och prosaberättelsens historia i Sverige intill 1809. D:o, Svenska studier i litteraturvetenskap. Levertin, O., Svensk litteratur vid 1800-talets midt. Mortensen, J., Från Aftonbladet till Röda rummet. Fredricia, J. A., Översikt av den polit. historien från 1848 till nutiden. Grimberg, C. och Uddgren, H., Svenska krigarbragder. Nyström, J. F., Geografiens o. de geograf. upptäckternas historia till början av 1800-talet. Andersson, Gunnar, Australien. Larsson, Hans, Intuition. D:o, Poesiens logik. Adlerz, G., Biografi över Ch. Darwin. D:o, Svenska skalbaggar. D:o, Myrornas liv. Darwin, Ch., Om arternas uppkomst. Fabre, H., Ur insekternas värld. Hector, D. S., Kemisk experimentbok. Huxley, Th., Människokroppens byggnad och förrättningar. Kolthoff,

G., Ur djurens lif, I och II. Leche, W., Människan. Lidforss, B., Naturvetenskapliga kåserier. Mæterlinck, M., Bikupan. Weis, Fr. Livet och dess lagar. Lundegårdh, H., Växterna på krigsstigen och i fredliga värv. Klinckowström, A., Med tyskar o. engelsmän till Jan Mayer.

Dessa rätt betydande inköp till lärjungebiblioteket hava möjliggjorts genom de i moment 41 omnämnda gåvorna, och utgifterna fördela sig på följande sätt:

Georg Bergius' Bokhandel	358,06
Gleerupska universitetsbokhandeln, Lund	49,51
Björk & Börjessons antikvariat, Stockholm.....	50,55
Inbindning	61,00
	Kronor 519,12

Då gåvorna utgöra 575,00 kr. och upplupen ränta 10,47, summa kr. 585,47, återstår således ett ännu icke disponerat belopp av kr. 66,35, vilket är avsett för inköp av företrädesvis engelsk litteratur.

Boksamlingen.

1	2	3	4	5
<i>Bokbestånd.</i>	Antal verk	Antal band	<i>Antal boklån och låntagare:</i>	Antal
A. Läroverkets bibliotek:			A. Från läroverkets bibliotek.	
Vid läsårets början.....	4124	8872	Boklån	100
Tillkomna under läsåret:			Därjämte från andra bi-	
genom gåvor	420	519	bliotek förmedlade.....	25
„ köp	26	31	Summa	125
Summa	4570	9422	Hela antalet låntagare	37
Avgå: avskrivna under läsåret	—	—		(Därav 7
Återstod vid årets slut.....	4570	9422		lär., 24 lärj. o. 6 andra personer.)
B. Lärjungebiblioteket:			B. Lärjungebiblioteket:	
Vid läsårets början.....	190	220	Boklån	937
Tillkomna under läsåret:			Hela antalet låntagare ...	151
genom gåvor	24	24		
„ köp	111	139		
Summa	325	383		
Avgå: avskrivna under läsåret	14	16		
Återstod vid läsårets slut.....	311	367		

Mynt- och medaljsamlingen

har under läsåret tillökats med följande gåvor:

- av Svenska Akademien: dess minnespenning över Resare-Bengt.
- „ Vetenskapsakademien: „ „ „ Fabian Jac. Wrede.

Naturvetenskapliga samlingarna

hava vunnit följande tillökning genom gåvor:

- av lärjungen i ring L. III *Gunnar Bågenholm*: en huggorm.
- „ „ „ „ „ *Tell Thunberg*: en biätare och en härfågel.

- av lärjungen i ring L. I *Bertil Reuterskiöld*: en samling snäckor.
 ” ” ” klass 5 *Gunnar Asklin*: ett stycke täljsten.
 ” ” ” ” 2 *Nils Håkansson*: ett råbockshorn.
 ” eleven vid Vänersb. h. lärov. för kvinnlig ungdom *Ester Christiansson*: en ormslå.
 ” *Kristinebergs zoologiska station*: en lancettfisk.
 ” adj. *J. Sjögren*: ett utvecklat och ett outvecklat exemplar av stinksvamp (*Phallus impudicus*).

Fysiska apparatsamlingen

har under läsåret ökats med 1 dilatometer för sprit och 1 för luft, varjämte för laborationsövningarna i fysik och kemi anskaffats diverse förbrukningsartiklar, varjämte av lärjungen i R. II *A. Källberg* överlämnats av honom utförda ritningar, belysande flygmaskinens historia.

För **övningsämnen** ha inköpts 1 fotboll och 3 par skidor; pianot i sångsalen har reparerats ävensom orgeln och flygeln i samlingssalen, och hava dessa reparationer bekostats genom gåvor, som överlämnats till musikläraren.

F. Läroverksbyggnader och inredningsmateriell.

40. De reparationer å den genom eldsvåda den 5 Jan. 1917 skadade annexbyggnaden, som ej omedelbart kunde företagas, verkställdes sommaren 1917. På samma gång företogs en del mindre reparationer å huvudbyggnaden.

Läroverket saknar fortfarande egen gymnastikbyggnad, vilket inverkar ganska störande — ej blott på gymnastikundervisningen. Som lokal för denna har upplåtits folkskolans nya gymnastiksal, belägen på 10 minuters avstånd från läroverket. Det ser tyvärr ut, som om lösningen av läroverkets gymnastikbyggnadsfråga skulle ytterligare uppskjutas. Sedan åtskilliga förslag till byggnad under år 1917 underställts kollegiets prövning, godkände kollegiet den 18 december 1917 för sin del det sist inlämnade förslaget. Med detta har sedan kombinerats förslag till vaktmästarbostad, över vilket kollegiet den 4 februari avgav yttrande. Ännu ha emellertid inga avgörande åtgärder vidtagits av dem, det vederbör. Visserligen äro tiderna ej gynnsamma för byggnadsföretag, men det torde vara av betydelse även för staden Vänersborg, att läroverket inom rimlig tid får denna byggnadsfråga löst.

Den gamla värmeledningspannan i huvudbyggnaden har uppvisat defekter, som trots försök ej kunnat repareras.

Under året har inköpts bl. a. 1 katalogskåp till biblioteket med lappkataloger.

G. Ekonomiska förhållanden.

41. Nedannämnda till läroverket hörande kassors ställning kalenderåret 1917.

Kassans rubrik	D e b e t				K r e d i t			
	Behållning vid årets början	Summa inkomster	Skuld vid årets slut	Summa	Skuld vid årets början	Summa utgifter	Behållning vid årets slut	Summa
Byggnadsfonden ...	1,292,89	31,129,09	—	32,421,98	—	5,726,53	26,695,45	32,421,98
Ljus- och vedkassan	885,10	11,092,34	—	11,977,44	1,061,84	8,614,50	2,301,10	11,977,44
Biblioteks- och ma- terialkassan.....	4,525,46	5,738,62	—	10,264,08	—	2,395,74	7,868,34	10,264,08
Premie- o. fattigkass.	598,40	284,65	—	883,05	—	226,50	656,5	883,05
Summa	7,301,85	48,244,70	—	55,546,55	1,061,84	16,963,27	37,521,44	55,546,55

Den 20 Oktober 1917 inkom till rektorsämbetet från Disponenten Leop. Landberg i Trollhättan avskrift av den 3 juli 1917 av framlidne godsägaren Knut R. Hernström, Vänersborg, upprättat testamente, varur här nedan utdrag:

TESTAMENTE.

Jag, *Knut Rudolf Hernström*, förklarar härmedelst såsom min yttersta vilja och testamente, att, sedan boutredning ägt rum och möbler och husgeråd, villaegendomen Sjövik samt i min ägo befintliga aktier i åtskilliga bolag blifvit försålda, af influtna medel (sedan vid dödsfallet möjligen befintliga skulder blifvit betalda) skall tilldelas nedannämnda personer och inrättningar, i den ordning de här nedan finnes upptagna, följande belopp, nämligen:

13:o) *Elementarläroverket för gossar i Wenersborg Tvåtusenfemhundra (2,500) kronor* till en stipendiefond, hvaraf räntan må utgå årligen i ett stipendium, med företräde för en behöfvande lärjunge med särskild fallenhet för matematik.

Af min *boksamling* må en del tilldelas *Allm:a Elementarläroverket* i Vänersborg för gossar samt en del *Folkskolans i Vänersborg bibliotek*, allt i samråd med vederbörande rektor och öfverlärare.

Wenersborg och Sjövik, 3 juli 1917.

Knut R. Hernström.

Den sålunda testamenterade stipendiefonden har ännu ej av läroverket lyfts. För den testamenterade boksamlingen redovisas under moment 39.

Även v. t. 1918 har Fröken Magna Sunnerdahl till rektors förfogande ställt Ettusen Kronor att utdelas som stipendier.

Från L'Amitié Franco-Suédoise i Paris har rektor även innevarande år erhållit 75 kronor att utdelas åt för franska språket intresserad lärjunge i någon av de högsta klasserna, vilken gjort sig förtjänt av en sådan uppmuntran.

Till lärjungebibliotekets förkovran har läroverket haft glädjen mottaga från Fru Bertha Ericksson å Esset Femhundra (500) kronor, från "Två pojkers föräldrar" Femtio (50) kronor och från "Intresserad" Tjugofem (25) kronor. För dessa medels användning redovisas under mom. 39.

Till musikläraren ha enligt uppgift från honom för sång- och musikundervisningens främjande från åtskilliga personer överlämnats ungefär Fyrahundra (400) kronor, varav något över 200 kronor använts enligt i mom. 39 lämnade uppgifter.

För alla dessa om minnesgod lärjungepietet eller vänligt intresse för läroverket vittnande gåvor frambär undertecknad å läroverkets vägnar dess varma och vördsamma tack.

42. Under 1917 har åtgått för underhåll och tillökning av

a) boksamlingarna	Kr.	339: 16
b) den övriga undervisningsmaterielen ..	„	411: 87
c) inredningsmaterielen	„	235: 23
d) lärjungebiblioteket	„	519: 12

H. Examina och terminsavslutning m. m.

43. *Vårterminen 1917* hade till **studentexamen** anmält sig 23 läroverkets lärjungar — 12 å realgymnasium, 7 å latinalgymnasium utan grekiska och 4 å latinalgymnasium med grekiska — varjämte 1 privatist hit hänvisats för de skriftliga provens avläggande. I den skriftliga prövningen godkändes samtliga läroverkets egna lärjungar.

Den *muntliga* prövningen ägde rum den 6 och 7 juni under ledning av Professorerna C. V. L. Charlier, S. Herner och P. J. Vising såsom censorer samt i närvaro av kyrkoherden G. Helander, Major C. A. G. Lindencrona, Borgmästare N. Linnell och Disponenten F. G. Samuelsson såsom av H. H. Eforus inbjudna vittnen.

Därvid blevo 21 lärjungar godkända — 10 å realgymnasium, 7 å latinalgymnasiet med och 4 å latinalgymnasium utan grekiska.

Höstterminen 1917 anmälde sig 2 egna lärjungar å realgymnasium, varjämte 1 privatist hit hänvisades för skriftlig prövning. I denna godkändes båda läroverkets lärjungar, som den 10 december undergingo muntlig prövning vid högre allmänna läroverket i Skara, varvid de godkändes.

Innevarande vårtermin hava till studentexamen anmält sig 15 läroverkets lärjungar — 9 å realgymnasium, 5 å latinalgymnasium utan och 1 å latinalgymnasium med grekiska — varjämte 1 privatist hit hänvisats för de skriftliga provens avläggande. I den skriftliga prövningen hava samtliga anmälda lärjungar förklarats berättigade till muntlig prövning, vilken är utsatt till den 10 juni.

Vårterminen 1917 hade till **realskolexamen** anmält sig 1 läroverkets lärjunge, varjämte 4 privatister anmält sig och hit hänvisats. Av examinanderna förklarades 1 läroverkets lärjunge och 3 privatister berättigade till muntlig prövning.

Den *muntliga prövningen* ägde rum den 25 och 26 maj och godkändes därvid 1 läroverkets lärjunge och 3 privatister. Såsom examensvittnen, utsedda av stadsfullmäktige, närvaro Apotekaren C. G. Bergqvist, Landskamreraren B. Hendeberg, Postmästaren G. Molin och Trafikchefen R. Wester.

Höstterminen 1917 anställdes icke realskolexamen vid läroverket.

Innevarande termin, då läroverket saknar sjätte klass, anställes ej heller realskol-examen.

Under kalenderåret 1917 hava vid läroverket avlagts följande **fyllnadsprövningar**:

a) till *studentexamen*: i matematik å latingymnasium 2, i fysik å realgymnasium 2, i biologi 1 och i kemi 3.

b) till *realskolexamen*: i tyska 1 och i franska 1.

44. *Årsavslutning* med förhör och uppvisningar kommer enligt H. H. Efori beslut att äga rum i följande ordning:

Uppvisning i sång och musik äger rum i läroverkets aula *fredagen den 7 juni kl. 6 e. m.* (Uppvisning i gymnastik har enligt H. H. Efori medgivande ägt rum den 17 maj kl. 12 midd.)

Utställning av under året utförda *arbeten i teckning* hålles i teckningssalen *fredagen den 7 juni kl. 4–6 e. m.*

Förhör i läroämnena anställes *lördagen den 8 juni kl. 1/2 10–12 f. m.*

Efter förhörens slut sker samling i aulan, då premier och stipendier utdelas och flyttningen tillkännagives, varefter ungdomen *hemförlovas*.

45. Att övervara årsavslutningen och därmed förenade förhör och uppvisningar får jag vördsamt inbjuda lärjungarnas föräldrar och målsmän, stadens fullmäktige och magistrat samt alla andra, som med välvilligt intresse omfatta läroverket och dess verksamhet.

46. *Nästa läsår börjar med allmänt upprop onsdagen den 28 nästa augusti kl. 5 em.*

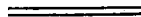
Höstterminen kommer att sluta den 20 påföljande december; vårterminen börjar den 10 januari och avslutas den 9 juni 1918.

Inträdes- och flyttningssökande skola anmäla sig hos rektor å hans ämbetsrum senast *onsdagen den 21 augusti kl. 11–12 f. m.* Prövningarna börja *fredagen den 23 augusti kl. 9 f. m.*

Herrar lärare sammanträda *fredagen den 23 augusti kl. 8,45 f. m.*

Vänersborg i maj 1918.

Axel Emmelin.

Tillägg.

Anvisning på för frivilliga självstudier under sommarferierna lämpliga uppgifter.

Obs! Lärjungarna göras uppmärksamma på de möjligheter, lärjungebiblioteket numera erbjuder med avseende på svensk och tysk skönlitteratur, litteraturhistoria, historia, filosofisk propedeutik och populära naturvetenskapliga arbeten.

Till femte klassen.

- Historia.* Estlander, Nyare tiden. 4,⁵⁰.
Björlin, Finska kriget. 3,⁵⁰.
Geografi. Fagerlund och Falk, Geografisk läsebok. I. 3,²⁵.
Sandström, Natur och arbetsliv i svenska bygder I o. II. 2,⁰⁰.

Till sjätte klassen och första ringen.

- Historia.* Montelius, Livet i Sverige under hednatiden. 2,⁰⁰.
Nyström, Handels historia. 1,²⁵.
Tyska. Hans Arnold, Fritz auf dem Lande, ed. Hjorth och Lindhagen. 0,⁷⁵.
Pederzani-Weber, Auf rauhen Pfaden.
Engelska. Cooper, Den siste mohikanen. Nordiska förlaget. Två delar à 0,²⁵.
Ödman, En dag i ett engelskt hem. Fahlcrantz. Illustr. o. bunden. 3,²⁵.
Franska. Mèrimée, Colomba. Fröléen. 0,⁵⁰.
Geografi. Svensén, Geografiska erövringar. 2,⁰⁰.
Sandström, Natur och arbetsliv i svenska bygder. I—II.
Matematik. Realskoleproblem (J. S. Hedström).

Till andra ringen.

- Modersmålet.* Heidenstam, Karolinerna.
Lagerlöf, Gösta Berlings saga.
Rydberg, Singoalla.
Strindberg, Svenska öden och äventyr. 3,⁰⁰.
Engelska. Scott, Ivanhoe. Beijer. Illustrerad. 2,⁵⁰.
Jerome, Tre män i en båt.
Tyska. Arnold, Fritz auf dem Lande.
Historia. Boëthius, Historisk läsning. Forntiden och Medeltiden.

Till tredje ringen.

- Kristendom.* C. Fr. Lundin, Kyrkohistoria II: 1. 2,⁷⁵.
Modersmålet. Rydberg, Fribrytaren på Östersjön, Singoalla.
Lagerlöf, En herrgårdssägen, Jerusalem.
Tyska. Rodhe-Abshagen, Deutsches Alltagsleben. Förkort. uppl. 0,⁷⁵.

- Tyska.* Eine Nacht im Jägerhause und andere Geschichten, ed. Rode. 1,25.
Henriksson, Från det moderna Tyskland. 8,00.
- Engelska.* Steffen, Englands litteratur i historisk framställning. Bunden. 6,00.
Jack London, Avgrundens folk. Bohlin. 1,00.
- Franska.* Feuillet, En fattig ädlings historia. Fröléen. 0,25.
- Historia.* O. Sjögren, Karl XI och svenska folket på hans tid.
E. Tegnér, Svenska bilder från sextonhundratalet.
Stavenow, Den stora engelska revolutionen.

Till fjärde ringen.

- Kristendom.* Lundin, Kyrkohistoria. III: 1. 4,75.
Söderblom, Kristendomen och religionerna. 0,35.
- Modersmålet.* Levertin, Svenska gestalter.
Sylwan, Svensk litteratur vid adertonhundratalets midt.
Cederschiöld, Om svenskan som skriftspråk.
Strindberg, Svenska öden och äventyr.
- Latin.* Boëthius, Historisk läsning för skolan och hemmet. Forntiden.
Schück, Rom. En vandring genom seklerna.
- Grekiska.* Bergstedt, Grekisk kulturhistoria. 3,25.
- Tyska.* Suderman, Frau Sorge, ed. Alving, 2,40, och dessutom samma uppgifter som till tredje ringen.
- Engelska.* Stevenson, The Pavillon on the Links, edit. Rodhe and Harvey, Gleerup. 1,10.
Något av Shakespeares dramer i Hagbergs övers., t. ex. Hamlet, En mid-sommarnattsdröm, Julius Cæsar, Köpmannen i Venedig. Gleerups förlag, häften à 60 öre, innehållande 3 dramer.
- Franska.* Nyrop, Frankrig. Köbenhavn 1915. Gyldendalske Bogh. 1,25.
Balzac, H. de, Eugénie Grandet. Övers. av Tom Wilson. Björk o. Börjesson 1913. 1,00.
- Historia.* E. Hildebrand, Sveriges historia intill 20:de seklet, avd. 8.
Kjellén, Stormakterna.
Stavenow, Frihetstiden, Gustaf III.
- Filosofisk propedeutik.* Larsson, H., Kunskapslivet. 2,50.
- Matematik.* Lösning av studentproblem.
- Fysik.* Lösning av studentproblem.

Ordning vid förhören den 8 juni 1918.

	9,30—10	10,10—10,40	10,50—11,20	11,30—11,55
Ring III	<i>Filosofi</i> Emmelin	R. <i>Matem.</i> : Martin L. <i>Mat.</i> : Fahlström G. <i>Grek.</i> : Ewerth	<i>Modersmålet</i> Brieskorn	<i>Franska</i> Palmgren
Ring II	R. <i>Matem.</i> : Persson L. <i>Fysik</i> : Martin	R. <i>Kemi</i> : Eliasson L. <i>Latin</i> : Armini	<i>Engelska</i> Palmgren	<i>Kristendom</i> Steen
Ring I	<i>Biologi</i> Eliasson	<i>Historia</i> Brieskorn	R. <i>Fysik</i> : Persson L. <i>Latin</i> : Ewerth	<i>Engelska</i> Rosén
Klass 5	<i>Geografi</i> Carlsson	<i>Tyska</i> Nilsson	<i>Kemi</i> Eliasson	<i>Historia</i> Carlsson
Klass 4	<i>Kristendom</i> Wetterlundh	<i>Matematik</i> Carlsson	<i>Tyska</i> Wetterlundh	<i>Fysik</i> Fahlström
Klass 3	<i>Tyska</i> Rosén	<i>Matematik</i> Sjögren	<i>Modersmålet</i> Rosén	<i>Historia</i> Wetterlundh
Klass 2	<i>Modersmålet</i> Nilsson	—	<i>Biologi</i> Sjögren	<i>Tyska</i> Nilsson
Klass 1	<i>Matematik</i> Sjögren	—	<i>Tyska</i> Steen	<i>Historia</i> Armini

Kl. 12 avslutning i aulan.

Med avseende på nästa läsår erinras om följande bestämmelser i gällande skolstadga angående

a) *Inträdesfordringar.*

§ 28.

1. Ej må i allmänt läroverk som lärjunge intagas under höstterminen annan än den, som, då inträde sökes, redan uppnått eller som före kalenderårets utgång uppnår nio års ålder, ej heller under vårterminen annan än den, som före utgången av närmast föregående kalenderår uppnått nämnda ålder.

2. Ej må någon, som före det kalenderår, då inträde sökes, fyllt tolv år, intagas i realskolans första klass; och iakttages beträffande intagning i realskolans övriga klasser, att den med ledning av detta stadgande för varje klass beräknade åldern ej må vara överskriden. Undantag från de i detta moment givna bestämmelser må rektor efter prövning av omständigheterna och efter kollegiets hörande kunna medgiva.

3. Inträdessökande skall förete dels intyg av vederbörande prästerskap, innehållande uppgift om föräldrar, födelseort, ålder och, där så ske kan, uppförande samt anteckning därom, att han haft naturliga eller vaccinkoppor, dels ock intyg av läkare, att han icke lider av sjukdom eller lyte, som gör honom olämplig för skolarbete eller kan menligt inverka på medlärjungar. Har han förut varit i annat allmänt läroverk intagen, skall han dessutom förebbringa vederbörligt avgångsbetyg från det läroverk, han senast bevistat, samt därest han övergår under termins lopp, kvitto å de av honom senast erlagda terminsavgifter, eller, såvida han från erläggande av dylika i föreskriven ordning befriats, bevis därom.

§ 29.

1. *För inträde i Realskolans första klass fordras:*

a) förmåga att tydligt och säkert läsa innantill och att med egna ord redogöra för innehållet av en uppläst enkel berättelse;

b) någon färdighet i välskrivning;

c) någon färdighet i rättskrivning;

d) kännedom om viktigare berättelser ur gamla och nya testamentets bibliska historia; några psalmverser;

e) färdighet i användandet av de fyra räknesätten med hela tal, högst fyrsiffriga, dock att icke må fordras användning av mer än tvåsiffriga multiplikatorer och divisorer; någon kännedom om sorter och någon övning i huvudräkning;

f) kännedom om skandinaviska halvöns gränser, om det allmännaste av dess höjdförhållanden och om Sveriges huvuddelar; närmare kännedom antingen om Götaland eller om Svealand och Norrland; förmåga att på kartan utvisa det genomgångna.

4. Den, som söker *inträde i gymnasiets fjärde ring*, äger rätt till befrielse från prövning i ett eller två läroämnen, motsvarande den rätt till befrielse från viss del av undervisningen, som enl. § 8 tillkommer lärjunge å gymnasiet; skolande lärjunge, som önskar begagna sig av sådan rätt, *vid inträdet* ådagalägga, att han i de läroämnen, i vilka han önskar befrielse från prövning, äger för flyttning till tredje ringen erforderliga kunskaper.

b) *Bortval av ämnen i gymnasiets 3:dje och 4:de ringar.*

§ 8.

1. Lärjunge, som blivit flyttad till gymnasiets tredje ring, äger *efter av målsman hos rektor gjord skriftlig anmälan*, rätt att *vid läsårets början**) bortvälja ett å den stadgade timplanen förekommande läroämnen eller teckning eller ock två av dessa ämnen, såvida de i högsta ringen tillsammans ej upptaga mer än sex timmar i veckan.

Härvid bör dock iakttagas, att alla lärjungar skola delta i undervisningen i modersmålet samt, med undantag för lärjungar, som tillhöra främmande trosbekännelse, i kristendom.

2. Lärjunge å realgymnasiet, som bortvalt matematik, äger rätt att efter samråd med vederbörande lärare följa undervisningen i de delar av ämnet, vilka han behöver inhämta för att kunna tillgodogöra sig undervisningen i fysik.

3. Har lärjunge vid inträde i gymnasiets tredje ring icke eller endast till en del använt sin rätt till bortval, vare han oförhindrad att sedermera *vid läsårs början* använda denna rätt inom de i mom. 1 angivna gränser.

4. Önskar lärjunge åter begagna undervisningen i bortvalt ämne, skall han vid särskilt anställd prövning visa sig äga härför *erforderliga* kunskaper.

Vid tillämpning av ovanstående bestämmelser bör med avseende på den verkan, bortval av ämne kan komma att utöva på blivande flyttning och studentexamen, iakttagas följande:

a) lärjunge, som i tredje ringen fullständigt begagnat sin rätt till bortval av ämne, måste för att kunna flyttas till fjärde ringen vara godkänd i *alla* återstående ämnen.

b) lärjunge skall i *den skriftliga prövningen* för studentexamen *deltaga i minst 3* av de prov, som anordnas å den bildningslinje han tillhör, dock med skyldighet för honom att i varje fall delta i modersmålsprovet.

c) lärjunge är berättigad att å den bildningslinje hans examen avser undergå skriftlig prövning såväl i bortvalt ämne, som i ämne, i vilket han icke önskar muntligen prövas.

d) lärjunge, som erhållit minst vitsordet Godkänd *för den svenska uppsatsen och två andra skriftliga prov*, äger att undergå muntlig prövning; dock att lärjunge å realgymnasiet, som varken i matematik eller i fysik avlagt godkänt skriftligt prov, ej må äga undergå dylik prövning, såvida icke två tredjedelar av de lärare, som under sista terminen undervisat honom i de till den muntliga prövningen hörande ämnen, anse sådant böra honom medgivas.

e) lärjunge som endast deltagit i tre skriftliga prov och därvid erhållit minst vitsordet Godkänd blott för den svenska uppsatsen och ett av de båda andra proven må det oaktat kunna förklaras berättigad att undergå muntlig prövning, såvida två tredjedelar av de lärare, som under sista terminen undervisat honom i de till den muntliga prövningen hörande ämnen, anse sådant böra honom medgivas.

f) i *den muntliga prövningen* är lärjunge skyldig att underkasta sig förhör i *kristendom och modersmålet* samt *i minst åtta av övriga läroämnen* eller *i sju av dessa*, såvida i detta senare fall de två återstående läroämnena å timplanen tillsammans ej upptaga mer än sex veckotimmar.

*) Enligt K. K. av den 3 sept. 1915 kan Kungl. Läroverksöverstyrelsen på särskild framställning medgiva bortval även å annan tid. Sådan framställning skall göras genom Rektor.

g) om lärjunge i den muntliga prövningen erhållit vitsordet godkänd eller däröver i minst tio av de läroämnena, som finnas upptagna å fjärde ringens timplan, eller i *nio* av dessa ämnen, och i detta senare fall de två återstående läroämnena å timplanen tillsammans ej upptaga mer än sex veckotimmar, skall han i examen godkännas, såvida ej mer än halva antalet av censorerna finner honom böra på grund av bristande insikter och mogenhet underkännas.

